

T.C
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE PİYANO
EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN KARŞILAŞTIKLARI
TEKNİK PROBLEMLERİN İNCELENMESİ

Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve Çanakkale Hüseyin Akif
TERZİOĞLU Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Örneği

A.Erman TEZER

İZMİR

2010

T.C
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE PİYANO
EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN KARŞILAŞTIKLARI
TEKNİK PROBLEMLERİN İNCELENMESİ

Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve Çanakkale Hüseyin Akif
TERZİOĞLU Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi Örneği

A.Erman TEZER

Danışman

Prof. Mahmut SARI

İZMİR


2010

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Piyano Eğitimi Alan Öğrencilerin Karşılaştıkları Teknik Problemlerin İncelenmesi” adlı çalışmamın tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazdığımı ve yararlandığım eserlerin kaynak dizininde gösterilenlerden oluştuğunu bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.


.../.../2010
A. Erman İEZER

Eğitim Bilimleri Enstitüsü M¼d¼rl¼đ¼ne

İşbu alışma, j¼rimiz tarafından..... G¼zel..... Sanatlar.....
..... Eğitimi..... Anabilim Dalı
..... M¼zik Eğitimi..... Bilim Dalında
Y¼KSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

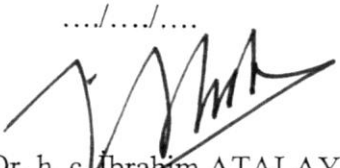
Başkan : Prof. Mahmut SARI..... 

¼ye : Yrd. Doç. Dr. Yasac YAVUZ..... 

¼ye : Yrd. Doç. Dr. M¼nir Hakan SAKAR..... 

Onay

Yukarıda imzaların, adı geçen ¼retim ¼yelerine ait olduğunu onaylarım. =

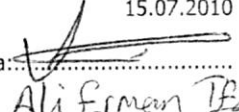
.....

Prof. Dr. h. c. İbrahim ATALAY
Enstit¼ M¼d¼r¼

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞİ VE YAYIMLAMA İZİN FORMU

Referans No	375888
Yazar Adı / Soyadı	Ali Erman TEZER
Uyruğu / T.C.Kimlik No	T.C. 38434210320
Telefon / Cep Telefonu	02842354881 05059445138
e-Posta	ermantezer@hotmail.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE PİYANO EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN KARŞILAŞTIKLARI TEKNİK PROBLEMLERİN İNCELENMESİ
Tezin Tercümesi	THE INVESTIGATION OF THE TECHNICAL PROBLEMS FACED BY THE STUDENTS WHO TAKE PIANO TRAINING IN ANATOLIAN HIGHSCHOOLS OF FINE ARTS
Konu Başlıkları	Müzik
Üniversite	Dokuz Eylül Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Bölüm	Müzik Bilimleri Bölümü
Anabilim Dalı	Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
Bilim Dalı / Bölüm	Güzel Sanatlar Eğitimi Bilim Dalı
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2010
Sayfa	80
Tez Danışmanları	Prof. Mahmut SARI
Dizin Terimleri	Piyano eğitimi=Piano education
Önerilen Dizin Terimleri	
Yayımlama İzni	<input checked="" type="checkbox"/> Tezimin yayımlanmasına izin veriyorum <input type="checkbox"/> Ertelemesini istiyorum

a.Yukarıda başlığı yazılı olan tezinin, ilgilienlerin incelemesine sunulmak üzere Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi tarafından arşivlenmesi, kağıt, mikroform veya elektronik formatta, internet dahil olmak üzere her türlü ortamda çoğaltılması, ödünç verilmesi, dağıtımı ve yayımı için, tezimize ilgili fikri mülkiyet haklarımız saklı kalmak üzere hiçbir ücret (royalty) ve erteleme talep etmeksizin izin verdiğimi beyan ederim.

15.07.2010
İmza: 
Ali Erman TEZER

Yazdır

TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın gerçekleştirilmesinde ve sonuçlandırılması aşamasındaki yardımlarından dolayı tez danışmanım sayın Prof. Mahmur SARI' ya, İngilizce çevirileri yapan değerli öğretmen arkadaşım sayın Nedim DELİKARA' ya, araştırmanın hazırlanmasında katkıları olan arkadaşlarım Öğr. Gör. Gürkan GÜLEÇ' e, Nilgün ÇAKIR' a , Çiğdem SAYLAM KIRÇIOĞLU' na araştırmaya katılan değerli piyano öğretmenleri ve öğrencilerine ve her zaman destek ve ilgilerini esirgemeyen değerli aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İzmir 2010

A. Erman TEZER

ÖZET

Bu araştırma Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümünde piyano eğitimi alan öğrencilerin karşılaştıkları teknik problemlerinin incelenmesine yöneliktir.

Araştırma, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki öğrencilerin piyano çalarken en çok karşılaştıkları teknik problemleri, bu problemleri çözmek için öğrencilerin yaptıkları çalışmaları, piyano öğretmenlerinin öğrencilerine teknik problemlerinde yardımcı olurken kullandıkları öğretim yöntemlerini, piyano dersinde kullanılan etüd ve egzersizlerin içeriğini, okulda piyano çalışma olanaklarını inceleyerek, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde piyano eğitimi alan öğrencilerin teknik problemlerinin mevcut durumunu tespit etmek ve bu problemlerin giderilebilmesi için öneriler sunmayı amaçlamaktadır.

Araştırmada veriler, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri öğrencileri ve piyano öğretmenleri ile yapılandırılmış görüşme ve öğrencilerin piyano derslerindeki teknik problemleri gözlemlenerek toplanmıştır.

Anahtar kelimeler: Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Çalgı, Piyano Eğitimi, Piyano tekniği

ABSTRACT

This survey is concerning the investigating the technical problems which the students who takes piano lessons in the Music Departments of Anatolian Highschools of Fine Arts faces.

The named survey aims to determine the present conditions of the technical problems of the students' who applies piano education in the mentioned schools and to give suggestions to get rid of these problems by investigating the technical problems the students faces the most while playing piano in these schools, the things which the students do in order to solve these problems, the education methods which the piano lecturers uses while assisting the students' technical problems, the contents of the etude and the excersizes applied in piano lessons and the possibilities of studying piano at the school.

Data in this survey has been collected by constituted interviewing with the students in Anatolian Highschools of Fine Arts and the piano teachers and by observing the technical problems the students have faced during the piano lessons.

Key Words: *Anatolian Highschools of Fine Arts, Instrument, Piano Education, Piano Technics*

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TABLolar LİSTESİ	v
BÖLÜM 1	1
GİRİŞ.....	1
1.1 Çalgının Tanımı ve Piyanonun Çalgılar Arasındaki Yeri.....	1
1.2 Piyanonun Tanımı ve Kısaca Tarihçesi	2
1.3 Piyano Eğitiminin Tanımı ve Türkiye’de Piyano Eğitimi Verilen Kurumlar.....	3
1.4 Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri.....	3
1.5 Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Çalgı Eğitimi.....	4
1.6 Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Piyano Eğitimi.....	6
1.7 Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Piyano Dersi Öğretim Programı.....	7
1.8 Piyano Çalma Tekniği.....	9
1.9 İlgili Araştırmalar.....	21
1.10 Problem Cümlesi.....	23
1.11 Alt Problemler.....	23
1.12 Araştırmanın Amacı Ve Önemi.....	23
1.13 Sayılılar.....	24
1.14 Sınırlılıklar.....	24
1.15 Tanımlar ve Kısaltmalar.....	25
BÖLÜM 2	26
YÖNTEM	26
2.1 Araştırma Modeli.....	26
2.2 Evren ve Örneklem.....	26
2.3 Veri Toplama Araçları.....	27

2.4 Verilerin Toplanması.....	27
2.5 Verilerin Analizi.....	28
BÖLÜM 3.....	30
BULGULAR ve YORUM.....	30
3.1 Birinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum.....	30
3.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum.....	40
3.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum.....	42
3.4. Dördüncü Alt probleme Ait Bulgular ve Yorum.....	47
3.5. Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum.....	52
3.6. Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular ve Yorum.....	56
BÖLÜM 4.....	64
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	64
4.1 Sonuçlar.....	64
4.2 Öneriler.....	68
KAYNAKÇA.....	70
EKLER.....	73

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Öğrencilerin Piyano Karşısında Oturma Davranışlarına Ait Frekans ve Yüzelik Dağılımları.....	30
Tablo 2. Öğrencilerin Parmak Tekniğine Ait Yaptıkları Davranışların Frekans ve Yüzelik Dağılımları.....	31
Tablo 3. Öğrencilerinin Gam Tekniğine Ait Yaptıkları Davranışların Frekans ve Yüzelik Dağılımları.....	33
Tablo 4. Öğrencilerin Arpej Tekniğine Ait Davranışların Frekans ve Yüzelik Dağılımları.....	34
Tablo 5. Öğrencilerin Akor Tekniğine Ait Yaptıkları Davranışların Frekans ve Yüzelik Dağılımları.....	35
Tablo 6. Öğrencilerin Çift Ses Tekniğine Ait Yaptıkları Davranışların Frekans ve Yüzelik Dağılımları.....	37
Tablo 7. Öğrencilerin Oktav Tekniğine Ait Yaptıkları Davranışların Frekans ve Yüzelik Dağılımları	38
Tablo 8. Öğrencilerin Piyano Çalarken En Çok Karşılaştıkları Teknik Problemlerin Teknik Davranışlara Göre Frekans ve Yüzelik Dağılımları.....	40
Tablo 9. Öğrencilerle Yapılan Görüşmede “Yaşadığımız Teknik Problemleri Gidermek İçin Yaptığınız Çalışmalardan Bahseder Misiniz?” ve “Eserler Üzerinde Yaşadığımız Teknik Bir Sorunu Çözmek İçin Neler Yaparsınız?” Sorusuna Verilen Cevapların Frekans ve Yüzelik Dağılımı.....	44

Tablo 10. Öğretmenlerle Yapılan Görüşmede “Öğrencilerin Eserler Üzerinde Yaşadıkları Teknik Bir Sorunu Çözmek İçin Neler Yapmalarını Önerirsiniz?” Sorusuna verilen cevapların frekans ve yüzdelik dağılımı.....46

Tablo 11. Öğretmenlerle Yapılan Görüşmede Sorulan “Öğrencilerinize Teknik Hata ve Problemlerinde Nasıl Yardımcı Oluyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevapların Frekans ve Yüzdelik Dağılımları.....49

Tablo 12. Öğrencilerle yapılan görüşmede sorulan “Öğretmeniniz derste teknik hata ve problemlerinde size nasıl yardımcı oluyor?” sorusuna verilen cevapların yüzdelik ve frekans dağılımları.....50

Tablo 13. Ders Gözlemlerine Göre Öğretmenlerin Kullandıkları Öğretim Yöntemlerinin Frekans ve Yüzdelik Dağılımları.....51

Tablo 14. Öğretmenlerle Yapılan Görüşmede Sorulan "Öğrencilerin Okulda Günlük Piyano Çalışmalarını Gerçekleştirebilecekleri İmkânlardan Bahseder Misiniz?" Sorusuna Verilen Cevapların Frekans ve Yüzdelik Dağılımları.....54

Tablo 15. Öğrencilerle Yapılan Görüşmede Sorulan “ Okulda Günlük Piyano Çalışmalarınız Nasıl Gerçekleşmektedir?” Sorusuna Verilen Cevapların Frekans ve Yüzdelik Dağılımları.....55

Tablo 16. . Öğretmenlerle Yapılan Görüşmede Sorulan “Piyano Derslerinde Kullandığınız Etüt ve Egzersizlerin İçeriğinden Bahseder Misiniz? Sorusuna Verilen Cevapların Frekans ve Yüzdelik Dağılımları57

Tablo 17. Öğrencilerle yapılan görüşmede sorulan “Piyano derslerinde çalıştığınız teknik eserler, egzersizler hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verilen cevapların frekans ve yüzdelik dağılımları.....59

Tablo 18. Bir Eğitim- Öğretim Yılı İçerisinde Öğretmenlerin 12. Sınıf Düzeyi İçin Seçtikleri Teknik Eserlerin Parmak Tekniği Davranışlarının Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.....60

Tablo 19. . Bir Eğitim-Öğretim Yılı İçerisinde Öğretmenlerin 12. Sınıf Düzeyi için Seçtikleri Etüt Eserlerinin İçeriğinde Gam Tekniğine Ait Davranışların Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.....60

Tablo 20. Bir Eğitim Öğretim Yılı İçerisinde Öğretmenlerin 12. Sınıflara Verdiği Etütlerin İçeriğinde Arpej Tekniğine Ait Bulgular.....61

Tablo 21. Bir Eğitim- Öğretim Yılı İçerisinde Öğretmenlerin 12. Sınıflara Verdiği Etütlerin İçeriğinde Akor Tekniğine Ait Bulgular.....61

Tablo 22. Bir eğitim- öğretim yılı içerisinde öğretmenlerin 12. sınıflara verdiği etütlerin içeriğinde çift ses tekniğine ait bulgular.....62

Tablo 23. Bir Eğitim-Öğretim Yılı İçerisinde Öğretmenlerin 12. Sınıflara Verdiği Etüt Eserlerinin İçeriğinde Oktav Tekniğine Ait Bulgular.....62

Tablo 24. bir Eğitim-Öğretim Yılı İçerisinde Öğretmenlerin 12. Sınıf Düzeyi İçin Seçtikleri Etüt İçeriğinin Düzeye Uygunluk ve Ezgisel Yapı Özelliklerinin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.....63

GİRİŞ

1.1. Çalgının Tanımı ve Piyanonun Çalgılar Arasındaki Yeri

Çalgı, "müziksel sesler üreten alet" olarak tanımlanabilir. Ama bu alet sesleri kendiliğinden değil, onu icat eden ve kullanan insanın fiziksel/ruhsal edinimi sayesinde üretmektedir (Say, 2001).

Almanca "instrument" sözcüğünde olduğu gibi, "çalğı" terimi birçok kültür dilinde aynı sözcikle karşılanmıştır. Buradan yola çıkılarak "çalğı bilgisi" anlamına gelen "instrumentation" terimi türetilmiştir. Çalgı bilgisi, çalgıların ses genişliğini, perdelerini, yapısal niteliklerini, ses renklerini ve bu olanakların özelliklerini inceler (Say, 2001.). Müzik eğitiminin önemli bir alanı olan "çalğı bilgisi"nin yanı sıra, gelmiş geçmiş bütün çalgıları derinlemesine inceleyerek sonuçlara ulaşmayı amaçlayan bilim dalına "organoloji" (çalğıbilim) denir. Günümüz orkestrası, organolojik sıralamayla aşağıdaki gibi yer almaktadır (Say, 2001):

- Yaylı Çalgılar
- Klavyeli Çalgılar
- Üflemeli Çalgılar
- Vurmalı Çalgılar

Piyano; klavsen, org ve çelestayla birlikte klavyeli çalgılar arasında yer almaktadır (Say, 2001).

1.2. Piyanonun Tanımı ve Kısaca Tarihçesi

Klavyesinden mekanizmasına, tellerinden pedallarına kadar binlerce parçadan oluşmuş bir bütünün sağladığı zengin ses olanaklarıyla piyano, üstün niteliklerini insanlara sunan evrensel bir çalgıdır (Say, 2001). Yapım biçimi ile duvar ve kuyruklu (salon) adı verilen çeşitleri vardır. "Yumuşak, gürültüsüz" anlamına gelen bu sözcükle andığımız çalgının asıl adı İtalyanca piano-forte'dir. Bu çalgıya forte ve piano gibi karşıt gürlükte iki nitelemenin bir arada yakıştırılması, sert sesler kadar yumuşak sesleri de ayrıcalıkla duyurabilme yeteneğindedir. Piyanodan önceki klavyeli çalgılar (klavsen, klavikord gibi) ses gürlüğünü yükseltip alçaltma yeteneğinden yoksundur. Piyano ise hem piano (yumuşak) hem de forte (güçlü) dinamikleri yorumlayabilir(İlyasoğlu, 1999).

1709'da Floransa'da Cristofori tarafından yapılan dört oktavlık ilk piyano, "Yumuşak ve sert sesleri duyurabilen klavsen" olarak adlandırılır. 1726'da Alman org ustası Silbermann'ın yaptığı ilk piyano J. S. Bach'a sunulur. Bach, 1746'da Kral Friedrich'in Potsdam'daki sarayında bu çalgıyla konser verir. İlk piyanolar uzun süre klavsen görünümünü koruyan kare biçimli çalgılardır. Mekanizmasını değiştirip bugünkü biçimine yaklaştıran Avusturyalı Stein (Steinway) ve Amerikalı Behrent olmuştur. Bugün konsol ya da duvar piyanosu dediğimiz şekli, 1800'lerden sonra ortaya çıkar. Johann Christian Bach, Cari Philipp Emanuel Bach, Mozart, Clementi ve Gramerile yeni çalma teknikleri gelişir. Beethoven kendi fırtınalı duygularındaki dinamik değişkenliği yansıtabilmek için özel mekanizma öngörür ve ilk kez uzatmaya yarayan pedaldan yararlanır. 1780'den sonra piyanonun gündeme gelmesiyle birden klavsen gözden düşer. Kapaklarının üstü ve içi yağlıboya tablolarla süslenmiş klavsenlerin, Fransız Devrimi'nde burjuva çalgısı olarak nitelenip giyotin tahtasına dönüştürüldüğü söylenir. Romantik bestecilerin karmaşık imgelerini duyurabildiği için Romantizm'in en gözde çalgısı piyano olur. Chopin, Schubert, Schumann, Mendelssohn, Brahms, Liszt ve Rachmaninoff gibi nice besteci, piyanonun tüm olanaklarını kullanırken kendi ustalıklı yorumlarına göre mekanizmanın da gelişmesine yol açmışlardır. 19. yüzyıl boyunca solo çalgı özelliğini korumuş, 20. yüzyılda orkestranın herhangi bir çalgısı olarak da kullanılmış ve vurmali yönü önem kazanmıştır (İlyasoğlu, 1999.).

1.3. Piyano Eğitiminin Tanımı ve Türkiye'de Piyano Eğitimi Verilen Kurumlar

Piyano eğitimi, "piyano çalma becerisini gösterebilmek için bir takım becerilerin sistematik olarak kazanılması süreci" olarak tanımlanabilir.1 Piyano eğitimi bireyin bilişsel, devinişsel ve duyuşsal davranışlarının tümünü birden içeren uygulamaları kapsamı bakımından son derece önemlidir (Kutluk, 2001). Piyano öğretimi, müziği okuma, klavyede parmaklan, elleri ve kolları kullanma ve müzik literatürünü öğrenme yeteneği olmak üzere üç temel problemi içermektedir. Kulağın, ses tonunun hem niteliğine hem de perdesine duyarlı olarak eğitimi, piyano öğretiminin önemli bir bölümüdür ve uzman denetimi gerektirir (Otacıoğlu, 2005).

Türkiye'de piyano eğitimi, konservatuvarlar, güzel sanatlar liseleri, eğitim fakültesi güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dallarında, güzel sanatlar fakültelerindeki çeşitli bölümlerde ve özel müzik dershanelerinde verilmektedir.

1.4. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri

Mesleksel müzik eğitime ilişkin "beş aşamalı süreçler zinciri"nin ilk halkası olan "tanıma- yöneltme" basamağı bazen ilköğretim öncesindeki, ama çoğu kez ilköğretim kurumlarındaki genel ve özengen müzik eğitimiyle birlikte, yan yana veya iç içe işler. AGSL Müzik Bölümleri ise, mesleksel müzik eğitimi sürecinin ikinci basamağında, daha çok "akademik doğrultulu" mesleksel müzik yüksek öğretim kurum ve kuruluş işlevi gören orta öğretim kurum ve kuruluşlarıdır (Uçan, 1997).

Bireysel ve toplumsal müzik yaşamının gelişmesi genel, özengen ve mesleki müzik eğitiminin birlikte gelişmesiyle sıkı sıkıya ilişkilidir.

"Mesleki müzik eğitimi veren kurumlarımızdan en yenisi Anadolu Güzel Sanatlar Liseleridir. A.G.S.L.' in açılmasının en önemli sebeplerinden birisi; ülke kültürünün ve sanat kaynağını oluşturmada ve zenginleştirmede önemli etken olan sanat eğitiminin gerekliliğidir. Sanat eğitimi ağırlıklı liselerin kurulması bu nedenle önemli bir ihtiyaç haline gelmiştir. İlk defa 1989-1990 Öğretim yılına, İstanbul'da

eğitim ve öğretime başlanmıştır. A.G.S.L.'nin 20.03.1993 tarih ve 21613 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan yönetmeliğinde okulun amacı;

- Güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri olan öğrencilerin eğitimlerini sağlamak,
- Öğrencileri araştırmacı ve geliştirici çalışmalara yöneltmek,
- Onları yetenekleri doğrultusunda seçkin, bağımsız, doğru yorumlar ve uygulamalar yapabilecek kişiler olarak yetiştirmek,
- Öğrencilerin milli ve milletler arası tarihi ve yeni sanat eserlerini tanımalarına ve anlamalarına yardımcı olmak şeklinde açıklanmaktadır.” (Güneş, 1996)

1.5. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Çalgı Eğitimi

Birçok ilde bulunan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümlerinde sanat derslerinin büyük bir bölümünü çalgı eğitimi dersleri oluşturur.

Genel müzik eğitiminin bir boyutu olan çalgı eğitimi, öğrencilerin mevcut durumdaki ve gelecekteki müziksel yaşantılarını biçimlendirmek üzere müziksel davranış değişikliği oluşturma sürecidir. Bu süreçte öğrenciler yerel, ulusal ve evrensel müzikleri tanıma fırsatı bulabilir, bu müzikleri dinlemeye daha istekli hale gelebilir ve müziksel bilgilerini, becerilerini, zevklerini, yeteneklerini ve beğenilerini geliştirebilirler.

Çalgı eğitiminin amacı, temelde öğrencinin bir çalgıyı belirli bir düzeyde çalabilmesini sağlayarak çalgı çalma becerisi yanında müzik sevgisini geliştirip müzik bilgisini arttırmaktır.

“Çalgı eğitiminin yapılmadığı durumlarda, müzik eğitimi ya eksik ya da yetersiz kalır veya yeterince sağlam ve tutarlı olmaz” (Uçan, 1994).

“Çalgı eğitimi; bireyin bir müzik aletini kullanımı yoluyla müzik-insan buluşmasını sağlayan, kişiye kendini tanıma becerisini kazandıran, insanın duygularını ifade edebilmesi, çalgı – insan bütünleşmesine kaynaklık eden, sonuç olarak toplumsal

bir varlık olan insanın yaşamında yerini alabilmesini sağlayan, müzik eğitiminin en önemli boyutlarından biridir.

Bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönlerini bir bütün halinde ele alan, çalgı eğitimi yolu ile birey, teknik bilgi ve beceriler ile estetik değerler kazanır. Kültürel yaşamı zenginleşir. Böylece eğitimin amaçladığı yaratıcı, uygulayıcı, araştırmacı, çağdaş, yorumlayıcı, eleştirici ve kendine güvenen bireyler yetiştirmektedir.

AGSL ülkemizde çalgı eğitiminin yaygınlaştırılmasında ve geliştirilmesinde oldukça etkin bir kurum sayılabileceğinden, söz konusu amacın gerçekleşmesi açısından bu okullarda çalgı eğitiminin etkin duruma getirilmesi gerekmektedir. Seçkin bir çalgı eğitimi düzeyinin oluşturulması için ise belirli koşulların yerine getirilmesi kaçınılmaz gerekliliklerindedir. Bu koşullar, eğitimle doğrudan ilişkili olan ve eğitimle dolaylı yönden ilişkili etkenlere bağlı koşullar olarak gruplandırılabilir. Kaliteli öğretmen temini, araç ve gereç temini, çalgı eğitimi programlarının titizlikle belirlenmesi, eğitimin yapıldığı mekânın yeterliliği gibi etkenler eğitimi doğrudan etkileyebilecek etkenlerdir.

Yöneticinin tutumu, giriş yetenek sınavının sağlıklı yapılması, okuldaki öğrencilerin okul dışındaki koşullarının da iyi olması gibi etkenler ise eğitimi dolaylı olarak etkileyebilecek etkenlerdendir. Her iki gruptaki çalgı eğitiminde olumlu biçimde etki ederek, eğitimi destekleyici duruma getirilmesinin çalgı eğitimi açısından gerekliliği söz konusudur (Uçan, 1997).

Çalgı eğitimi öncelikle beyin ve kasların beraber çalışması sonucu oluşan psikomotor davranışların bilişsel- duyuşsal- devinişsel davranışlarla desteklenerek beceriye dönüştürülmesi etkinliğidir. Psikomotor davranışların beceriye dönüştürülmesi birbiriyle koordineli, uygun hızda ve otomatik biçimde yapılmasını gerektirir (Akbulut, 2000)

1.6. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Piyano Eğitimi

Çalgı eğitimi, bireyin yaşantısında müzik eğitiminin getirdiği disiplin ile paralel bir disiplin anlayışı kazandıran, mesleki müzik eğitiminin çok önemli boyutudur. Piyano eğitimi ise bu anlayışı daha farklı alanlara taşıyan özel bir disiplindir, yani derstir. Bu ders öğrencinin aldığı genel müzik eğitimi içerisinde çok sesliliği yaşayabilmesini, duyabilmesini ve uygulayabilmesini sağlayan gerekli davranışların kazanıldığı ve müziği kendisinin yaparak yaşadığı bir süreçtir” (Tufan, 1996).

Piyano, müzik eğitimcileri tarafından, müziği çalma, dinleme ve okuma becerilerini kazanma, müziği anlama, müzik bilgisi oluşturma ve diğer müzik çalışmalarına temel oluşturma bakımından, en evrensel ve en temel çalgı olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle, piyano eğitimi, müzik programlarının vazgeçilmez bir parçasıdır(Kasap, 2004).

Eğitimin tanımından yola çıkarak piyano eğitimini tanımlarsak; piyano öğretimi yoluyla bireylerin ve onların oluşturduğu toplulukların, devinışsel, duyuşsal ve bilişsel davranışlarında kendi yaşantı yolları ile kasıtlı olarak istendik davranış değişiklikleri oluşturma ya da onlara bu nitelikte yeni davranışlar kazandırma süreci diye tanımlanabilir.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde uygulanan Piyano dersi öğretim programı, İlköğretim okulunu bitirmiş, kendini yazılı ve sözlü olarak ifade edebilen, ancak müzik, enstrüman ve müzik dili konusunda herhangi bir donanımı olmayan müziğe duyarlı öğrencileri hareket noktası olarak alır. (MEB, 2006)

Piyano, on parmak ile çalınan bir çalgıdır. Bu on parmakla çalınma özelliği sayesinde istenildiğinde bir büyük orkestrada yer alan farklı çalgı gruplarının her birinin bir eser seslendirmesi sırasında yaptığı farklı şeylerin (örneğin, solistlik, eşlik, farklı melodiler çalma v.b) tek bir çalgı ile yapılabiliyor olması demektir. Bu yüzden şunu rahatlıkla söyleyebiliriz; eğer batı kültürünün elinde piyano olmasaydı o kültürün bestecileri bu müzik içinde bu kadar kolay besteleme gerçekleştiremezlerdi. Yani piyano en özgün ve en gelişmiş çalgıdır. Aynı zamanda da hem eşlik hem solo çalgısıdır. Yani kendi çaldıklarına yine kendisi yetkin bir biçimde eşlik edebilen bir

çalgıdır (Erol 1998). Bu nedenle klasik müziğin en kişilikli ve zengin çalgıları arasında piyano, ilk sırada yer almaktadır. Piyano, aynı zamanda çok sesli müziğin anlaşılmasında ve yaşanmasında da temel çalgı niteliğini taşımaktadır.

Piyano dersi alan öğrencilerin aynı zamanda işitme eğitimi, çok sesli duyularını ve tonal duygularını geliştirir. Bu sebeplerle Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde her öğrenci dört yıl boyunca piyano dersini almak zorundadır.

1.7. Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Piyano Dersi Öğretim Programı

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde piyano eğitimi ve öğretimi, müzik eğitimi programının temelini oluşturur. Bu eğitimin içeriği aşamalı olarak, teknik alıştırmalar ve etütleri, Türk ve dünya bestecilerinin eserlerinden örnekleri, eğitim müziği örneklerini, piyano literatürü ile okul müzik eğitiminde öğrenme- öğretme tekniklerini kapsar.

PIYANO DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ÖĞRENME ALANLARI, ÜNİTELER VE SÜRELERİ

12. SINIF ÖĞRENME ALANLARI, ÜNİTELER VE SÜRELERİ

Öğrenme Alanları	Üniteler	Kazanım Sayıları	Süre/ Ders Saati	Oranı (%)
PIYANO ÇALMA TEKNİKLERİ	5.Basamak Gam ve dizi çalışmaları	9	8	11
	5.Basamak Etüt Çalışmaları	6	8	11
PIYANO LİTERATÜRÜNDE BASAMAK SİSTEMİ	5. Basamak Barok Dönemi Eserleri	8	20	28
	5. Basamak Klasik Dönem Eserleri	8	18	25
	5.Basamak Romantik ve Çağdaş Dönem Eserleri	8	18	25
	Toplam	39	72	100

12. SINIF ÖĞRENME ALANI: PİYANO ÇALMA TEKNİKLERİ

ÜNİTE I: 5. BASAMAK GAM VE MAKAMSAL DİZİ ÇALIŞMALARI

1. Siyah Tuşlarla Başlayan Majör Gamlar
2. Siyah Tuşlarla Başlayan Minör Gamlar
3. Kromatik Gamlar

4. Hüzam ve Segâh Makamı Dizileri
5. Saba Makamı Dizisi

ÜNİTE II: 5. BASAMAK ETÜT ÇALIŞMALARI

1. Otuz ikilik Notalar
2. Onaltılık Notalar

ÖĞRENME ALANI: PİYANO LİTERATÜRÜNDE BASAMAK SİSTEMİ

ÜNİTE I: 5. BASAMAK BAROK DÖNEM ESERLERİ

1. Non- Legato ve Staccato Teknikleri
2. Süslemeler
3. Dinamikler

ÜNİTE II: 5. BASAMAK KLASİK DÖNEM ESERLERİ

1. Sonatin Formu
2. Artikülasyon
3. Duateler
4. Dinamikler
5. Tempo
6. Cümle
7. Tema
8. Süslemeler

ÜNİTE III: 5. BASAMAK ROMANTİK VE ÇAĞDAŞ DÖNEM ESERLERİ

1. Artikülasyon
2. Dinamikler
3. Tempo
4. Cümle
5. Tema
6. Süslemeler
7. Pedalların Kullanımı

5. Basamak Etüt ve Dönemlere Yönelik Eserler

- Czerny Op. 821 No: 22–23–24
- Loeschhorn No: 26–27–37–38 gibi etütler çalınabilir.
- 1. dönemde Anna Magdalena Bach No.13
- J.S.Bach Küçük Prelüd Fügler No.4
- Haendel Courante HWV 488, Barok dönem eserlerini çalabilir.

- 2. dönemde ise Der Erste Bach No.17
- J.S.Bach Küçük Prelüd Fügler No.5–8–3
- H.Purcell Suit No.5 Barok dönem eserlerini çalabilir
- Clementi Sonatin No.4
- L.V. Beethoven Fa Majör Tema ve Varyasyonlar, Klasik dönem eserleri 1. dönemde,
- Clementi Sonatin No.6
- W.A.Mozart Sonatin no.1
- Dussek Sonatin No.2–4, Klasik dönem eserleri 2. dönemde çalınabilir
- E.Grieg Vals
- Kabalevsky Rondo Tocatta
- R.Schumann No.19
- Naci Madanoğlu 9 Türkü
- Ulvi Cemal Erkin Duyuşlar
- İstiklal Marşı, 1.dönemde,
- Muammer Sun Zeybek
- Kabalevsky Rondo Tanz
- Kabalevsky Novellette
- R.Schumann No.11–12
- Naci Madanoğlu 9 Türkü
- Ulvi Cemal Erkin Duyuşlar gibi Romantik dönem eserleri 2.dönemde çalınabilir.(MEB,2006)

1.8. Piyano Çalma Tekniği

“Bir çalgıyı en iyi ve en etkili bir şekilde çalmanın yolu gerekli teknik becerileri edinmiş olmaktan geçer. Teknik çalışmalarla: sinir yolları temizlenir; böylece motor merkezden (beyin hücreleri) çalma organlarına istemli dürtülerin geçişi çabucak ve kesintisiz gerçekleşir. Bu parmak duyarlıkları keskinleştirilmeli ve güçlendirilmelidir. Bunlar kas, bağ, kemik gibi iç bağlantı organlarının duyarlılığı olarak adlandırılır, başlıca uyarıcıları sağlar ve bu uyarıcılar da motor merkezini çalıştırır” (Çimen, 1994).

Bir enstrümanı başarı ile çalabilmek ve o enstrüman üzerinde duygularımızı ifade edebilmek için, iki yeteneğin gelişmesi gerekir; ruhsal ve bedensel yetenek. Ruhsal yeteneğimiz, beğeni, duygu, düşünce, hayal gücü, yani ifadede büyük rol

oynayan “stil kaynağı”, içimizde gizli bulunan yaratıcılık özelliğidir. Zekâmız, kültürümüz ne kadar gelişirse ruhsal yeteneğimiz de o derece genişleşmiş olur.

Bedensel yeteneğimiz ise, enstrümanın çalınışı sırasında tüm vücudun rahatlıkla görevini yapabilmesi, vücudun sağlıklı olması gibi “maddî” olmakla beraber, müzik aletlerini çalmada büyük önemi bulunan çalma teknikleri ile ilgili özelliklerin toplamıdır. Herhangi bir alet üzerinde başarı sağlayabilmek için bu iki yetenek el ele yürümelidir. İyi bir teknik eğer bilgiye dayanmıyorsa, sonuçsuz kaldığı gibi; güçlü bir tekniğe sahip olmayan en derin bilgiler de ürünlerini veremez. Çalgı tekniği bütün bu hareketleri ayrıntılarıyla inceleyen bir konudur(Fenmen 1991).

S. Fink’e göre: Bir çalgının evrensel teknikleriyle öğrenilmesi oldukça zorlu ve uzun süreç gerektirmektedir. Piyano eğitiminin daha başlangıcından itibaren teknik becerilerin doğru olarak geliştirilmesi, öğrencilerin etkili ve duyarlı çalmalarını sağlayacak bir yaklaşım olarak görülmektedir. Çünkü piyano eğitiminin temel amacı uygun teknik yardımıyla eserlerin kendi temposunda ve doğru bir ifade ile çalınmasını sağlamak olmalıdır. Diğer bir deyişle, elde edilen piyano tekniği, müzikal ifade için bir anahtar, yorum için ise, bir araç olarak kabul edilmelidir(Ekinci, 2004)

Teknik, şüphesiz ki her sahada önemli rol oynar. Fakat tek başına hiçbir zaman bir varlık olamaz. *Güzel* i yaratmak ve ifade etmek için gereken bir kudretten ibarettir” (Fenmen, 1947).

Fink’e göre, “Piyano eğitiminin daha başlangıcından itibaren teknik becerilerin doğru olarak geliştirilmesi, öğrencilerin etkili ve duyarlı çalmalarını sağlayacak bir yaklaşım olarak görülmektedir. Çünkü piyano eğitiminin temel amacı uygun teknik yardımıyla eserlerin kendi temposunda ve doğru bir ifadeyle çalınmasını sağlamak olmalıdır. Diğer bir deyişle, elde edilen piyano tekniği, müzikal ifade için anahtar, yorum için ise bir araç olarak kabul edilmelidir.” (Fink,1992)

“Teknik, müzik yapmak için gerekli bir kavramdır. Çalgıda teknik davranışları kazanmak için gerekli olan müzikaliteyi ve tekniği kontrol etmektir. Piyanoda teknik becerileri kazanmak için iki evre vardır;

- Parmakların, kolların ve ellerin nasıl hareket ettiğinin bilincine varmak.
- Kasların ve sinirlerin bu sistemi nasıl kontrol ettiğini öğrenmek.

Müzik dilini konuşmak için hızlı sinir iletisini geliştirmek ve yönetmek, beyni uygun hareketler ve hafıza fonksiyonları için kullanmayı öğrenmek de tekniği kazanmak için gereklidir.”(Erdal, 2009)

Çalgı çalma tekniği; müziğin güzelliğini ifade edebilmekte icracıya kolaylık sağladığı için piyanonun icadından günümüze kadar piyano öğretisinde “teknik” hakkında birçok teori öne sürülmüştür. Bunlar;

Parmak Ekolü

Piyano pedagojisinin ilk yüz yılında, çoğunlukla üç temel ilkenin kabul edildiği görülmektedir:

- Piyano çalma tekniğinde sadece parmaklar kullanılmalıdır, kolun üst kısımları sabitlenmelidir.
- Teknik çalışma tamamen mekanik bir işlemdir, günlük olarak yapılan uzun çalışmalar gerektirir.
- Öğretmen dersin tek otoritesidir, öğrenci onu taklit eder.

Bu öğretim, temelde, parmak hareketlerine dayandığı için, Parmak Ekolü olarak adlandırılmıştır. Tüm eğitim, öğretmenin tecrübesine dayalıdır. Genellikle, doğrudan taklit yapılır: öğretmen bir piyanoda çalar, öğrenci diğer piyanoda onu takip eder. Ardından, öğrenci tam olarak öğrenene kadar defalarca tekrar yapılır.

Mekanik gelişim o kadar ön plana çıkarılmıştır ki, kolun “zararlı” etkilerinden parmakları korumak için, bir takım mekanik aletler de icat edilmiştir. Bu aletlerin ilk örneklerinden birisi olarak kabul edilen Chiroplast, Johann B. Logier tarafından 1814’te patentleşmiştir. Bileği kolun ağırlığından kurtaran bir alt çubuk ve buna paralel konumlanmış, bileğin yukarı kalkmasını engelleyen ikinci bir üst çubuktan oluşan bu aletle elin düşey olarak oynatılması engellenmiş ve sadece yatay konumdaki hareketine izin verilmiştir. Benzer biçimde, piyanist ve eğitimci Friedrich W. Kalkbrenner (1785 – 1849) da, 1830 yılında, Logier’inkinden biraz daha basit olan kendi icadını sunmuştur. Elin düşmesini önleyen tek bir çubuktan oluşan alet,

öğrencinin, kol ağırlığını hissetmesine engel olmayı amaçlamıştır; bu sayede parmak süratının daha çabuk arttırılabileceği savunulmuştur. Kalkbrenner, çalışmayı tamamen mekanik bir işlem halinde düşünmüş, eli, yukarıda sözü edilen aletle sabitledikten sonra, öğrencinin, saatler boyu alıştırmaya yapmasını ve bunu yaparken de sıkılmamak için bir yandan gazete okumasını tavsiye etmiştir.

Kol Ağırlığının Kullanımı

19. yy.'da Parmak Ekolü'nün mekanik prensipleri, müzisyenler ve eğitimciler arasında çok popüler olsa da, piyano pedagojisinde yeni fikirler arayan müzisyenler de bulunmaktaydı. Eğitimciliğinin ilk yıllarında Logier'in Chiroplast aletini kullanacak kadar mekanik prensiplere bağlı olmasına rağmen, piyanist Friedrich Wieck, daha sonraları müzikal içeriğe ve ton kalitesine önem vermiş, öğrencilerine işitmeyi ön plana almalarını öğütlemiştir. Öğrencilerine, sanatsal değeri olmayan eser ya da etütlerden uzak durmalarını söylemiş; başlangıç öğrencilerine bir yıl kadar nota eğitimi vermemiş, bu sürede işitmelerini geliştirmiş ve müzikal aktivitelere onları hazırlamıştır. Bu, o dönem için oldukça ileri görüşlü bir yaklaşımdır.

Chopin, geleneksel yaklaşıma katılmayarak elin, bileğin, ön kolun ve kolun uyumlu biçimde kullanılması gerektiğini söylemiştir. Gam çalınırken piyanistin kolunu gam boyunca yatay olarak hareket ettirmesi gerektiğini düşünmüş, pasajlarda, arpejlerde ve gamlarda başparmak geçişleri yapılırken elin döndürülmemesi gerektiğini savunmuştur. Bestelerinde kullandığı yeni teknik yapılar, kolun yatay olarak hareketinin yanı sıra, bileğin de aktif katkısını gerektirmektedir.

Anatomik- Fizyolojik Ekol

19. yy.'ın ikinci yarısı, bilimin kesinliğine ve objektifliğine olan inancın arttığı bir dönemdir. Bu eğilimden etkilenen müzisyenler ve eğitimciler, piyano çalışmasının prensiplerini ortaya koymak ve bunları bilimsel temellere oturtmak istemişlerdir. Bilimsel ilerlemenin getireceği kazanımlara dair yaygın inançlar, oldukça yüksek beklentiler yaratmış, kusursuz bir tekniğin çok yakın zamanda tamamen keşfedilebileceği umudu artmıştır. Bu felsefenin temeli, kas ve iskelet yapısının

anatomi ve fizyolojisinde olduğundan, bu ekole Anatomik-Fizyolojik Ekol adı verilmiştir.

Bu anlayışın savunucuları, insanın günlük motor aktivitesinin içinde yer alan hareketlerin çok azının, piyanistin ihtiyacı olan hareketlerle örtüştüğünü düşünmüşlerdir. Amaçları, kusursuz hareketlerden oluşan, ideal olarak tasarlanmış bir motorun çalışmasını andıran gerçekçi bir teknik bulmaktır. Yeni anlayışın temsilcileri, doğru hareketleri zihinde çalışmanın mekanik alıştırmaların yerini alabileceğini savunmuşlardır. İçlerinden bir grup, oldukça ileri giderek, saatlerce piyano çalışmanın gereksiz olduğunu ileri sürmüş, zorlu teknik sorunları çözmek için çalıcının hangi kasları, nasıl ve ne zaman kullanması gerektiğini bilmesinin yeterli olduğunu iddia etmiştir.

Yetersiz bilimsel veriler, dönemin teorisyenlerini, belirli kas gruplarını istemli bir şekilde kontrol edebilecekleri yönünde yanılgıya sürüklemiştir. Daha sonraki yıllarda, merkezi sinir sisteminin hangi şartlarda hangi grup kasları kontrol edebileceğinin anlaşılması, bu tezin çürütülmesine neden olmuştur.

Psiko - Teknik Ekol

20. yy.'ın başında piyano pedagojisinde üç ana anlayış bulunmaktadır. Bazı öğretmenler, Parmak Ekolü'nün hatalı kısımlarından haberdar olmakla beraber, öğretilerine bu eksiklikleri giderecek yenilikler eklemek ve bu ekolü devam ettirmek amacındaydılar. Bu yenilikler, ellere ve hatta kollara daha fazla rahatlık vermek ve parmakları çok fazla kaldırmamak olabilirdi. Bir başka grup öğretmen, Anatomik-Fizyolojik Ekol'ün fikirlerinden etkilenmişti; ağırlık ve rahatlama sorunları üstünde fikir yürütüyor ve çalışmalar yapıyorlardı. En doğal ve doğru hareket biçimlerini arıyorlar, bunu elde etmek için kolun hangi kısımlarını ve hangi kas gruplarını kullanmaları gerektiğini inceliyorlardı. Dönemin en ileri müzisyenleri ise, piyanist problemlerinin çözümlerini farklı bir boyutta arıyorlardı: "Akıl ve psikoloji". Onlara göre "dış" teknik çalışma "iç" teknik çalışmaya dönüşmeliydi. Piyano çalma ve eğitim ekollerinden üçüncüsü olan bu ekole Psiko - Teknik Ekol adı verilmiştir.

Beynin, teknik gelişim için önemli olduğu düşüncesi, şüphesiz, yeni değildir.

Ancak, ilk kez bu fikirler piyano çalma konusundaki teorik çalışmalarda daha fazla yer almışlardır. Ferruccio Busoni, Grigori Kogan, Grigori Prokofiev, Leopold Godowsky, Artur Schnabel ve Walter Gieseking gibi 20. yy.'ın önemli piyanist – eğitimci ve teorisyenleri, piyano tekniğini yeni bir temele oturtmak için diğer ekolleri eleştirmişlerdir. Eğer, eski ekoller kendilerini ne yapmak ve nasıl yapmak üzerinde yoğunlaştırdıysa, bu yeni ekolde de nasıl düşünmek, çalışma ve çalma işlemlerini nasıl organize etmek gerektiği düşüncesi ön plana çıkmıştır (Kochevitsky, 1967).

Piyano tekniği literatürüne bakıldığında parmak, bilek ve kol gibi piyanistik organların kullanımına ait açıklayıcı birçok kitap yazılmıştır. Bu eserlere göre piyano karşısında duruş ve oturuş, parmak tekniği, gam tekniği, arpej tekniği, akor tekniği, çift ses çalma tekniği ve oktav tekniği davranışlarını inceleyelim.

1.Piyano Karşısında Duruş ve Oturuş (Postür):

Postürün müzisyenler için mobilitayı sağlamadaki önemi göz önüne alındığında örneğin piyanoda oturuş taburenin yüksekliği önem kazanmaktadır. Oturuş sandalyenin alçak olması omuzların ve sırtın üst bölümünün ve kolların yukarıda tutulmasına neden olup sırt ağrılarına yol açar. Sandalyenin yüksekliği bileklerin ve ön kolların yere paralellliğini koruyacak seviyede olmalıdır(Erdal, 2009).

Öğrencinin oturduğu taburenin piyanodan uygun bir uzaklıkta olması ilk koşuldur. Ön kolların uzunluğu, oturma uzaklığının belirlenmesinde öğrenciye yardımcı olur: Öğrenci, kendi fizik yapısına göre bu uzaklığı ayarlayabilir. Piyanodan çok uzak veya ona yakın oturmak, el ve kolları yanlış pozisyonlara götürür(Ercan, 2008).

Piyanonun tam orta hizasına oturulmalıdır. Tabure ne çok yüksek, ne de çok alçak olmalıdır. İskemlenin ön yarısına oturmalı, vücut hafifçe ileri, göğüs dışarıda, kollar rahat, eller doğal şekilde klavye üzerinde durmalıdır(Fenmen, 1947).

Piyano karşısında oturuş ile ilgili önerileri incelediğimizde;

- Piyano karşısında dik oturmalı.
- Önkol ile kol arasındaki açının 90 dereceden biraz fazla olacak şekilde piyanoya uygun uzaklıkta oturmak.
- Bileklerin ve ön kolların yere paralellliğini koruyacak yükseklikte oturmak gerektiği anlaşılmaktadır.

2.Parmak Tekniği

Chopin elin tuşlar üzerindeki duruşunu şöyle anlatmıştır.“Elin normal duruşu, parmakların sıra ile *mi, fa diyez, sol diyez, la diyez ve si tuşlarına bastıkları zaman elin alacağı şekildir.*”

Bu sözü piyano üzerinde uygulayacak olursak, el sanki avuç içinde yuvarlak bir cisim (top veya portakal) tutuyormuş gibi, *yarım küre* şeklini alır. Her parmak doğal şeklinde içeri kıvrık durur, yalnız beşinci parmak (serçe parmağı) düzce kalır.

Elin bu vaziyette, en yüksek noktasını parmakları ele birleştiren oynaklar teşkil eder. Elin üst kısmı bileğe doğru hafifçe meyillidir(Fenmen, 1947).

Parmaklar yukarı kaldırıldığında extensor kasların, aşağı indirildiğinde flexor kasların çalıştığı göz önüne alınarak, parmaklar, parmak kemiklerinden çengel gibi yukarı kaldırılmak yerine, avuç içine bağlandıkları noktalardan uyandırılarak (birinci eklemin kökü) hareket ettirilir. Bunun tersi durumunda bilek ve önkol sıkışarak parmakların tuşların dibine gitmesini engellemiş olur.

Bazı tekniklerde el tutuş biçimi, elin üst kısmı çökertilerek avuç içi boşluğunun yaşanması duygusu olmaksızın gerçekleştirilir. Böyle bir tutuş şeklinde bileğin bükülüşü parmakların gerici kirişlerini gerilim altında bırakarak ilk parmak kemiklerinin gerilimini artırır. Bu denkleştirme durumu fizyolojik değildir ve parmakların vuruş gücünü çok büyük ölçüde azaltır(Şen, 1997).

Parmaklar dip oynaktan, aşağı yukarı ve sağa sola olmak üzere her hareketi yapabilirler. Her parmak, ucundaki etli kısmıyla tuşa basmalıdır(Fenmen, 1947).

Phillipp’e göre(1982) parmaklar ele bağlandıkları oynaktan, bilek, kol ve el yardımını olmaksızın, birbirinden bağımsız şekilde tuşa basmalıdır.

Hareket eden parmak kendi başına vazife görmelidir. Bilhassa çok kere serçe parmağın hareketine elin de (bu parmak tarafına yatarak) yardım ettiği görülür.

Parmağın vazifesini tam yapmasına engel olacak her yardımcı hareket doğru değildir ve yapılmamalıdır(Fenmen, 1947).

Başparmağın diğer parmaklar gibi serbest bir şekilde hareket edebilmesi (dikey, yatay) ve aynı canlılığa(artikülasyona) sahip olabilmesi için en üst parmak kemiğinden uyandırılarak her zaman hafifçe dik duruşuna gereksinim vardır(Şen, 1997).

Literatürde parmak tekniği ile ilgili önerilen davranışları incelediğimizde;

- Başparmak dışındaki parmakların piyano tuşlarına dik basması.
- Serçe parmağın dip oynadığından hareket kolaylığı için tuşa hafif düz basması
- Başparmağın elin dışına doğru dönük olmaması ve dip oynadığından hareket ettirilmesi
- Tüm parmakların el, bilek ve kol yardımı(hareketi) olmadan, dip oynaklarından hareket ettirilmesi.
- Parmakların dip oynaklarından hareketi için avuç içlerinin yuvarlak olması gerektiği anlaşılmaktadır.

3.Gam Tekniği

Başparmağın avuç içerisine yaptığı hareket – ki buna *başparmak geçidi* diyoruz- ayrıca çalışılmak ister. Bu hareketin çevik ve elastikiyetle yapılması için gamlarda olsun arpejlerde olsun şu esasa dikkat etmeliyiz: başparmak, notasını çaldıktan sonra hiç vakit kaybetmeden avuç içerisine girerek ileride çalacağı tuş üzerinde hazır bulunmalıdır. Yani “*başparmak geçidi*” erken, rahat ve muntazam bir şekilde yapılmalıdır(Fenmen, 1947).

Philipp’e göre(1982) başparmak, işaret parmağı çalar çalmaz, esnekliğini ve gevşekliğini koruyarak avuç içine alınmalı ve ileride çalacağı tuş üzerinde hazır olmalıdır. Başparmağın bu hareketinin rahatça olması için el hafifçe başparmağa doğru yuvarlanabilir.

Plaidy, *Technical Studies For The Piano* (?) isimli kitabında gam çalışmaları bölümünde göre başparmak avuç içine geçişi esnasında elin hareketsiz olması ve elin başparmak üzerinden geçişi esnasında dirseğin hafifçe kaldırılarak elin bilek yardımı ile başparmak üzerinden geçişini önermektedir.

Gam tekniği ile ilgili önerilen davranışları incelediğimizde;

- Başparmağın zamanında avuç içine alınması
- Başparmak geçişinin bilek ve kol yardımı olmaksızın yapılması
- Elin başparmak üzerinden bilek yardımı ile geçmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

4. Arpej Tekniği

Plaidy' ye göre arpejler basit ve büyük arpejler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Basit arpejlerde parmaklar çalacağı tuşlar üzerinde hazır bulunmalı ve bilek kol hareketi olmadan parmak tuşa basmalıdır. Büyük arpejlerde ise başparmak geçişinin kol, bilek hareketi olmadan dikkatlice zamanında yapılması gerekmektedir.

Başparmak geçişi büyük bir aralıkta oluyorsa dirsek hafifçe kaldırılmalıdır. Elin başparmak üzerinden geçişinde ise bilek kullanılmalıdır(Philipp, 1982).

Arpej çalmanın en önemli kuralı başparmak çaldığı tuşu bıraktığı gibi elin altından geçip bir sonraki oktavda çalacağı tuşun üzerinde hazır bulunmasıdır. Bilek ve kol mümkün olduğunca hareketsiz olmalıdır(Esteban, 1974).

Arpej tekniği ile ilgili önerilen davranışları incelediğimizde.

- Başparmağın zamanında avuç içine alınması
- Başparmak geçişinin bilek ve kol yardımı olmaksızın yapılması
- Elin başparmak üzerinden bilek yardımı ile geçmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

5.Akor Tekniği

Hafifçe kaldırılmış bilek ve mümkün olduğunca yuvarlak duran parmaklar başlangıçta akor çalmak için önerilen davranışlardır. Bu pozisyon küçük elleri olan öğrenciler için de her zaman etkilidir(Philipp, 1982).

Akor çalarken parmak arası kasların gerilebilmesi ve kuvvetlenmesi doğru bir akor tekniği için gereklidir. Bunun için her iki elde bulunan parmak arası kasların kuvvetlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Akor çalma sırasında tuşa basmayan (çalmayan) parmakların hafifçe yukarıda tutulmasının amacı, beynin çalan parmakları daha net algılamasını sağlamaktır(Deschausees, 1982).

Plaidy, *Technical Studies For The Piano* (?) isimli kitabında süratli bir şekilde tekrar eden akorların staccato çalımında, parmakları sabit tutup, bileğin gerginlikten uzak bir şekilde aşağı-yukarı hareketi ile çalınmasını önermektedir. Fenmen'e (1947) göre ise sert çalınması gereken akor, çift ses ve oktavların staccato çalımında bilek ve parmakların gergin tutulup önkolun dirsekten yukarı-aşağı hareketi ile gerginlikten uzak bir şekilde yapılmasını doğru bulmaktadır.

Akor tekniği ile ilgili önerilen davranışları incelediğimizde:

- Çalınacak olan seslerin aynı anda tınlaması
- Çalmayan parmakların hafifçe kaldırılmaları
- Staccato çalımında bileğin kol hareketi olmadan aşağı yukarı hareketi
- Stacatto çalımında kol hareketinin dirsekten yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

6.Çift Ses Tekniği

Çift ses tekniği ile akor tekniği birden fazla sesin aynı anda çalınması açısından birbirine benzetilebilmektedir. Akor tekniğinde 3 ya da daha fazla ses aynı anda çalınıyorken, çift ses tekniğinde iki ses aynı anda çalınmaktadır.

Lizst'in *Technical Exercises For The Piano* isimli kitabının editörlüğünü yapan Esteban'a(1974) göre çift seslerin legato çalımında parmaklar, elin hareketi olmadan bağımsız bir şekilde tuşa basmalı, eğer klavye üstünde birbirinden uzak mesafedeki çift sesler legato çalınacaksa, bilek uygun yöne doğru hareket ederek ele yardımcı olmalıdır.

Fenmen'e (1947) göre ise sert çalınması gereken akor, çift ses ve oktavların staccato çalımında bilek ve parmakların gergin tutulup önkolun dirsekten yukarı-aşağı hareketi ile gerginlikten uzak bir şekilde yapılmalıdır.

Phillip, "*Complete School of Technic for The Piano*" (1982) isimli kitabının "*Double Notes and Octaves, from the Wrist*" bölümünde çift ses ve oktav seslerini çalmayan parmakların etkisinin olmaması için kaldırılmasını, çalan parmakların sabit tutularak el hareketinin bileğin aşağı yukarı hareketi ile yapılması gerektiğini söylemektedir.

Çift ses tekniği ile ilgili önerilen davranışları incelediğimizde:

- Çalınacak olan seslerin aynı anda tınlaması
- Çalmayan parmakların hafifçe kaldırılmaları
- Staccato çalımında bileğin kol hareketi olmadan aşağı yukarı hareketi
- Stacatto çalımında kol hareketinin dirsekten yapılması gerektiği
- Çift seslerin legato çalımında parmakların bilek ve kol hareketi olmadan tuşa basması gerektiği anlaşılmaktadır.

7.Oktav Tekniği

Piyano tekniğinde oktav; tını olarak farklı incelik ve kalınlıkta olan, aynı isimli notaların birlikte çalınmasıdır aynı anda başparmak- serçe parmak ya da başparmak- yüzük parmakları kullanılarak seslendirilir.

“Oktav çalmada ustalık aslında bileğin iki farklı şekilde çalıştırılmasına bağlıdır. 1. Staccato çalımında bileği sertleştirmeden düzenli bir şekilde elin kaldırılıp, bırakılması. 2. Legato çalarken parmaklara kol ağırlığı ile yardım etmek için elin kaldırılıp bırakılması. Bileğin bu şekilde kullanılması yorgunluğu önlemek için gereklidir”(Kullak, 1971).

Oktav çalmada ilk sorun anatomik olarak piyano çalan kişinin ellerinin küçük olmasından kaynaklanır. Oktav çalarken elin konumu güçlü bir yarım çember görüntüsü vermelidir. Çember sağlanırken el kubbe biçimine getirildiğinde serçe parmak, orta parmak ve yüzük parmakları havada gergin konumda bulunurlar(Erdal,2009).

Gerçek oktav tekniğinde parmaklar aktif olarak çalışmaktadır. Teknik açıdan zor bir pasajı çalışırken, önce serçe parmak çalıştırılmalı ama başparmak bu çalışma esnasında tuşa basmamalı. Serçe parmak yerine bu çalışma yapılırken yüzük parmağı da kullanılabilir. Daha sonra başparmak ile aynı çalışma yapılmalıdır. Böylece oktavları bilek, ön kol, kol ve parmak ile birlikte çeşitli çekilerde çalışmak mümkün olur(Pamir, 1984).

Oktav tekniği ile ilgili önerilen davranışları incelediğimizde:

- Çalınacak olan seslerin aynı anda tınlaması
- Çalmayan parmakların hafifçe kaldırılmaları
- Staccato çalımında bileğin kol hareketi olmadan aşağı yukarı hareketi
- Staccato çalımında kol hareketinin dirsekten yapılması gerektiği
- Oktavların legato çalımında parmakların gevşek bilek hareketi ile tuşa basması gerektiği anlaşılmaktadır.

A.G.S.L.’ lerinde dört yıllık bir eğitim sürecini içeren piyano eğitimi dersi, sanat eğitimi dersleri arasında çok önemli bir yer tutmakla beraber, iyi bir çalışma disiplini kazandırması, kendine güven duygusunu geliştirmesi gibi özellikler taşır. Güzeli ifade etmede önemli rol oynayan müzikal ifadenin, olmazsa olmaz yardımcısı teknik bilgiler ile de piyano dersi; daha sonraki yüksek öğretime temel olması açısından da önemlidir.

1.9. İlgili Araştırmalar

Arman ARTAÇ’ın hazırlamış olduğu “G.Ü.G.E.F. Müzik Eğitimi Bölümünde, Öğrencilerin Piyano Eğitimlerine Geç Yaşta Başlamalarından Dolayı Karşılaştıkları Psikolojik Ve Teknik Problemler İle Çözüm Önerileri” isimli yüksek lisans tezi; Eğitim fakültelerinin müzik eğitimi bölümlerinin eğitim sürecinde önemli bir yer tutan piyano eğitiminin, oldukça kısıtlı olan çalışma olanakları ve zamanı içinde daha verimli bir hale dönüştürülebilmesi için öğrencilerin gereksinim duyduğu psikolojik ve teknik desteğin nasıl sağlanacağına yönelik araştırmadır. Piyano eğitimine geç yaşta başlayanların teorik bilgileri küçük yaştakilere göre daha çabuk, teknik beceriyi ise daha geç edindikleri tespit edilmiştir. Ayrıca piyano eğitimine 18 yaşından sonra başlayan birey, farklı bir psikoloji içinde olacaktır. Tüm bunlar göz önünde bulundurularak yapılan gözlemler ve bazı öğretim yöntemlerinin incelenmesiyle değişik yaklaşımlar bir araya getirilmiştir.

Mehtap AYDINER’ in hazırlamış olduğu “ Piyano Eğitiminde Makamsal Yapıdaki Eserlerin Seslendirmesinde Karşılaşılan Teknik güçlükler ve Model Önerileri” isimli doktora tezi araştırmasında; Müzik öğretmenliği anabilim dallarındaki piyano eğitimi sürecinde, Türk besteci ve müzik eğitimcilerinin eserlerinden hangilerinin ne sıklıkta seslendirildiği tespit edilmiş, makamsal yapıdaki solo piyano eserlerinin zorluk derecelerinin belirlenmesinde kullanılabilecek “zorluk- kolaylık ölçeği” modeli sunulmuştur. Araştırmada makamsal yapıdaki solo piyano eserlerinin seslendirilmesinde gözlenen sorunlar ile bu sorunların kaynağındaki teknik güçlükleri ve çözümlerine yönelik teknik alıştırmaları içeren bir model sunulmuş ve bu modelin eserlerin seslendirilmesindeki başarı durumu üzerindeki etkililiği sınanmıştır.

Yüksel PİRĞON' un hazırlamış olduğu “ Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Teknik Güçlüklerin Aşılmasına Yönelik Bir Uygulama” isimli doktora tezi çalışmasında, güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalı piyano eğitimi sürecinde yürütülen mevcut teknik çalışma yöntemlerine alternatif olarak farklı bir yöntem uygulanarak, piyano eğitiminde karşılaşılan teknik güçlüklerin aşılmasındaki başarı durumu irdelenmiştir. Alternatif olarak uygulanan teknik çalışma yönteminin, öğrenciye baş edemeyeceği aşırı bir yük getirmemesi, öğrenciyi bunaltmaması ve ulaşılmaması beklenen teknik düzeye daha kolay ve kısa zamanda gelinmesi koşullarını sağlayıp sağlamadığı araştırılmıştır.

O. Türev BERKİ' nin hazırlamış olduğu “W.A. Mozart'ın Piyano Sonatlarına İlişkin Teknik Çalışma Yöntemleri” isimli yüksek lisans tezi araştırmasında yapıtlarıyla piyano eğitiminde çok önemli bir yeri olan Wolfgang Amadeus Mozart'ın piyano sonatlarında piyano çalma tekniğine ilişkin güçlükleri belirleyip söz konusu güçlüklerin giderilmesine yönelik teknik çalışma yöntemleri oluşturarak günümüz piyano eğitimine yeni yaklaşımlar getirmek ve "yaratıcılık" kavramının çağdaş piyano eğitiminde daha yüksek oranda kullanılmasına katkıda bulunmak amacıyla yapılmıştır. Söz konusu amaç çerçevesinde, bestecinin tüm piyano sonatlarını zorluk derecelerine göre temsil edebilecek nitelikte üç sonat seçilmiş ve bu sonatlardaki teknik güçlüklerle ilişkin olarak yeni ve özgün 68 teknik çalışma ile 62 parmaklama sistemi oluşturulmuştur. Elde edilen bulgular ışığında, teknik çalışma ve parmaklama sistemleri oluşturma işleminin, bir eserdeki teknik güçlüklerin giderilmesinde ve/veya daha baştan önlenmesinde çok etkili bir yol olabileceği sonucuna varılmıştır.

Müge ÖZGÜN' ün hazırlamış olduğu “Piyano Eğitiminin Birinci Yılında Kullanılan Metot Ve Tekniklerin Öğrenciler Üzerindeki Sonuçlarının Gözlenmesi” isimli yüksek lisans tezi araştırmasında; Piyano çalmada kullanılan metot ve tekniklerinin öğrenciler tarafından ne ölçüde kazanıldığı araştırılmıştır. Araştırmada, genel olarak var olan durumun saptanması amacıyla, "betimsel yöntem" kullanılmış; veriler, öğrenciler üzerinde yapılan gözlem sonucu elde edilmiştir. Yapılan araştırma sonucu piyano çalmada kullanılan tekniklerin genel olarak "olumlu yönde", öğrenciler tarafından kazanıldığı belirlenmiştir.

1.10. Problem Cümlesi

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Piyano eğitimi alan öğrencilerin teknik problemleri ve problemlerin nedenleri nelerdir?

1.11. Alt Problemler

1. Piyano çalarken öğrencilerin karşılaştıkları teknik problemler nelerdir?
2. Piyano çalarken öğrencilerin en çok karşılaştığı teknik problemleri hangileridir?
3. Öğrencilerin teknik problemlerini çözmek için yaptıkları çalışmalar nelerdir?
4. Piyano derslerinde öğretmenlerin kullandığı öğretim yöntemleri, öğrencilerin teknik problemlerini çözmekte etkili midir?
5. Okuldaki piyano çalışma imkânlarının, öğrencilerin teknik problemlerine etkisi nedir?
6. Piyano derslerinde kullanılan teknik eserlerin içeriği, öğrencilerin teknik problemlerini çözmek için yeterli midir?

1.12. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Probleme bağlı olarak amaç, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümü öğrencilerinin piyano çalarken karşılaştıkları teknik problemlerine ait genel bir sonuç elde etmektir.

— Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü öğrencilerinin piyano çalarken karşılaştıkları teknik problemler hakkında bilgi edinmek.

— Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü öğrencilerinin piyano çalarken en sık karşılaştıkları teknik problemler hakkında bilgi edinmek.

— Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü öğrencilerinin karşılaştıkları teknik problemleri gidermek için yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi edinmek.

— Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü öğretmenlerinin piyano derslerinde kullandıkları öğretim yöntemlerinin, öğrencilerin teknik problemlerini çözmekte etkisi hakkında bilgi edinmek.

— Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümlerinde piyano çalışma imkânlarının, öğrencilerin teknik problemlerine etkisi hakkında bilgi edinmek.

— Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümünde Piyano derslerinde kullanılan teknik eserlerin içeriği öğrencilerin teknik problemlerini çözmek için yeterliliğini tespit etmek.

Piyano derslerinde öğrencilerin karşılaştıkları teknik problemlerle ilgili konservatuar ve müzik öğretmenliği anabilim dalı öğrencileri araştırılarak yapılmış tezler olmasına rağmen, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri öğrencilerinin teknik problemleri incelenerek yapılan bir araştırmanın olmaması bu araştırmayı önemli kılmaktadır.

1.13. Sayıtlar

- Örnekleme oluşturan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri evreni yansıtmaktadır.
- Uygulanan veri toplama araçları geçerli ve güvenilirlerdir.

1.14. Sınırlılıklar

- Evren ve örneklem Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve Çanakkale Hüseyin Akif TERZİOĞLU Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi müzik bölümlerinde “Piyano Eğitimi” dersi alan 4. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.
- Araştırmada veriler öğretmen ve öğrencilerle yapılacak yapılandırılmış görüşme, öğrencileri ders esnasında gözlem yapılarak ve öğretmenlerin bir eğitim- öğretim yılı içerisinde 12. sınıf öğrenci düzeyi için seçtiği etüt eseleri incelenerek toplanmıştır.

1.15. Tanımlar ve Kısaltmalar

Piyano: Tuşlu bir çalgıdır. Tuşlarına basıldığında, sahip olduğu karmaşık çekiçli mekanizma sayesinde tellere vurarak ses veren klavyeli çalgı.Yapım biçimi ile duvar (konsol) ve kuyruklu (salon / konser / grand) adı verilen çeşitleri vardır. Piyano kelimesi İtalyanca "Güçlü ve Hafif sesli klavsen (harpsikord) - gravicembalo col piano e forte" 'den gelir. Pianoforte olarak adlandırılması da bundandır. Atası, klavsenden en önemli farkı, tuşa basarken uygulanan kuvvete göre çıkan sesin şiddetinin de aynı yönde değişken olmasıdır. Piyano çalan kişiye piyanist veya piyano sanatçısı denir.

A.G.S.L. : Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

Staccato: Kesik kesik çalmak, sesleri bağlamamak, nokta nokta çalmak.

Legato: Bağlı, sesleri bağlayarak çalmak.

Arpej: Bir armoninin seslerini arka arkaya çalmak.

Akor: Bir armoninin seslerini aynı anda çalmak.

Oktav: Bir sesin sekizli aralığı.

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli: Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olan “Durum Araştırması” desenine göre yapılmış, veriler yapılandırılmış gözlem ve görüşme yöntemi ile toplanmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem: Araştırmanın evrenini Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde piyano eğitimi alan müzik bölümü öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve Çanakkale Hüseyin Akif TERZİÖĞLU Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi müzik bölümü 12.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi 1995, Çanakkale Hüseyin Akif TERZİÖĞLU Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi 1999 yılında kurulmuş okullar oldukları için 10 yılı aşkın sanat eğitimi-öğretimi alanında tecrübeleri bulunmaktadır. Ayrıca bu iki okul uzun süredir okulda bulunan, kökleşmiş piyano öğretmeni kadrosuna sahiptir. Bu okulların eğitim- öğretimde 10 yılı aşkın bir süre içerisinde hizmet vermelerine rağmen; Edirne ve Çanakkale illerinde bulunan üniversitelere bağlı konservatuar ve müzik öğretmenliği bölümlerinin klasik sanatlarla ilgili etkinliklerinin çok nadir olması, Güzel Sanatlar Lisesinde okuyan öğrencilerin okul dışında da ilgili oldukları sanat dalı ile ilgili eğitim alabilecekleri ortamların (özel dersler, workshoplar..vb.) olmaması, böylece sanat eğitimini sadece bu okullarda alabildiklerinden dolayı Edirne Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve Çanakkale Hüseyin Akif TERZİÖĞLU Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesi müzik bölümü öğrencileri araştırmanın örneklemine seçilmiştir. Piyano eğitimine ilk kez başlamadıkları, en az 3 yıl piyano eğitimi aldıklarından dolayı örnekleme bu okullarda okuyan 12. Sınıf müzik bölümü öğrencileri oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada danışman, uzman kişiler ve literatürden faydalanılarak, araştırmacı tarafından geliştirilen, yapılandırılmış, açık uçlu sorulardan oluşturulmuş görüşme uygulanmıştır ve yine araştırmacı tarafından yapılandırılmış, piyano dersi esnasında uygulanan gözlem yapılmıştır. Görüşmelere başlamadan önce görüşme sorularını denemek için 2 ön görüşme yapılmış, amacına ulaşmadığı daha genel anlamda ifade edildiği görülen bazı sorular düzeltilmiştir. Uygulanan gözlemlerde problem durumunu doğal haliyle incelemek için araştırmacı dışarıdan gözlemci olarak dersleri gözlemlemiştir. Araştırmacı tarafından 2009-2010 eğitim- öğretim yılında Edirne Güzel Sanatlar Lisesi ve Çanakkale Hüseyin Akif TERZİOĞLU Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Lisesinden 48 öğrenciye uygulanması amaçlanmış, bunlardan 33 öğrenciye ulaşılmıştır.

Veri toplama araçlarının yapı ve içerik geçerliliği için 3 uzman kişinin görüşleri alınmıştır. Derslerde yapılan gözlemlerin geçerliliği ve güvenilirliği için, ders gözlemlerinde toplanan veriler ile derslerin kaydedildiği dijital kamera kayıtlarında gözlenen veriler arasındaki korelasyona bakılarak yapılmıştır.

Uygulama sonucunda gözlem ve görüşme uygulamaları ile toplanan veriler, başlıca örüntüleri belirleme, kodlama ve kategorilere ayırma işlemlerini kapsayan “içerik analizi” tekniği ile analiz edilmiştir.

2.4. Verilerin Toplanması

Öğretmen ve öğrencilerle yapılan görüşme ve ders gözlemleri ile ilgili kurum ve kuruluşlardan gerekli izinler alındıktan sonra 2009–2010 eğitim öğretim yılında örneklem içerisindeki illerde görev yapmakta olan piyano öğretmenlerine ve okumakta olan 12. sınıf öğrencilerine uygulanmıştır.

Öğrencilerin piyano derslerinde zaman içerisinde performans değişimlerinin olabileceği ve bu durumun problemi daha da iyi anlamakta katkısı olabileceği düşünüldüğü için her öğrencinin piyano dersi 2 kere izlenmiştir.

Toplanan veriler, önceden belirlenmiş kavram ve kategori listesine göre kodlanıp verilerin sayısal analizi için bilgisayara aktarılmıştır. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri müzik bölümü öğrencilerinin karşılaştıkları teknik problemlerine, teknik problemlerini gidermek amacı ile yaptıkları çalışmalara, öğretmenlerin piyano derslerinde kullandıkları öğretim yöntemlerine, okuldaki piyano çalışma imkânlarının öğrencilerin teknik problemlerine etkisine ve piyano derslerinde çalışılan etüt eserleri ile egzersizlerin içeriğinin öğrencilerin teknik problemlerini çözmekteki etkisine ait bulgular frekans ve yüzde dağılımları ile tablollaştırılarak yorumlanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi:

Veri toplama araçlarının uygulama sürecinden sonra elde edilen 9 öğretmen, 33 öğrenciye ait veriler değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmada SPSS (The Statistical Packet for The Social Sciences) programından yararlanılmıştır. Çözümlenen verilerin sonucu ulaşılan bulgular mevcut duruma yönelik olarak yorumlanmıştır.

“Piyano çalarken öğrencilerin karşılaştıkları teknik problemleri nelerdir?” alt problemi ile ilgili verilerin analizi için önceden kavram ve kategorilere ayrılmış doğru ve yanlış teknik davranışlar listelenmiş öğretmen, öğrenci görüşmesi ve ders gözlemleri sonucunda elde edilen verilere göre, teknik davranışlar listesinde bulunan cümlelerin karşısına “Davranış var” ise 2 , “Davranış yok” ise 1 puan olarak kodlanmıştır. Analiz edilen veriler frekans ve yüzde dağılımlarına bakılarak yorumlanmıştır.

“Piyano çalarken öğrencilerin en çok karşılaştığı teknik problemleri hangileridir?” alt problemi ile ilgili verilerin analizi için önceden kavram ve kategorilere ayrılmış doğru ve yanlış teknik davranışlar listelenmiş, ders gözlemleri sonucunda elde edilen verilere göre, kavram listesinde bulunan cümlelerin karşısına “davranış var” ise 2, “davranış yok” ise 1 puan olarak kodlanmıştır. Bir davranışın doğru ve yanlış olarak kodlamalarının yüzdelerik dağılım arasındaki fark %20’den fazla ise bu davranış öğrencilerin en çok karşılaştıkları teknik problem olduğu yönünde yorumlanmıştır.

“Öğrencilerin teknik problemlerini çözmek için yaptıkları çalışmalar nelerdir?” alt problemi ile ilgili verilerin analizi için öğretmen ve öğrenci görüşmelerinde katılımcıların verdiği cevapların frekans ve yüzde dağılımları incelenerek yorumlanmıştır.

“Piyano derslerinde kullanılan teknik eserlerin(Etüt eserlerinin) içeriği öğrencilerin teknik problemlerini çözmek için yeterli midir?” alt problemi ile ilgili verilerin analizi için öğretmen ve öğrenci görüşmelerinde katılımcıların verdiği cevapların frekans ve yüzde dağılımları incelenerek yorumlanmış, ayrıca araştırmaya katılan 9 öğretmenin 12. sınıf düzeyi öğrencileri için seçtikleri 39 adet etüt eserlerinin içerdiği piyano tekniği davranışları, ritimsel ve melodik yapıları incelenerek etütler hakkında kavram ve kategori listesi oluşturulmuş, bu kavramlara ait verilerin frekans ve yüzdelik dağılımları tablolaştırılarak yorumlanmıştır.

“Piyano derslerinde öğretmenlerin kullandığı öğretim yönteminin, öğrencilerin teknik problemlerini çözmekte etkisi nedir?” alt problemi ile ilgili verilerin analizi için alan yazında mevcut bulunan; Sunum yöntemi, Gösterip yaptırma yöntemi, Benzetim yöntemi, Drama yöntemi, Beyin fırtınası, Soru- cevap yöntemi, Gösterim yöntemi, Problem çözme öğretim yöntem ve teknikleri kod listesine yazılıp gözlem ve görüşmelerde elde edilen veriler; “Yöntem var” ise 2 , “Yöntem yok” ise 1 puan olarak kodlanmıştır. Analiz edilen veriler frekans ve yüzde dağılımlarına bakılarak yorumlanmıştır.

“Okuldaki piyano çalışma imkânlarının, öğrencilerin teknik problemlerine etkisi nedir?” alt problemi ile ilgili verilerin analizi için öğretmen ve öğrenci görüşmelerinde katılımcıların verdiği cevapların frekans ve yüzde dağılımları incelenerek yorumlanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Piyano çalarken öğrencilerin karşılaştıkları teknik problemler nelerdir?

Aşağıda bulunan 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve 7. tablolarda araştırmaya katılan 33 Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencisinin piyano dersleri esnasında yapılan gözlemlere göre piyano çalarken karşılaştıkları teknik problemler, yanlış yaptıkları teknik davranışların frekans ve yüzdelik dağılımları ile sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerin Piyano Karşısında Oturuşlarına Ait Davranışlarının Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

Teknik Davranışlar	Seçenekler	f	%
Piyano karşısında dik oturma	Var	16	%48,5
	Yok	17	%51,5
Piyanoya uygun uzaklıkta oturma	Var	24	%72,7
	Yok	9	%27,3
Piyanoya uygun yükseklikte oturma	Var	22	%66,7
	Yok	11	%33,3

Tablo 1'e bakıldığında öğrencilerin %51,5'inin piyano karşısında dik oturmadığı, %33,3'ünün piyano karşısında uygun yükseklikte oturmadığı, %27,3'ünün piyanoya uygun uzaklıkta oturmadığı görülmektedir.

Piyano karşısında duruş ve oturuşun, parmak, el, bilek, dirsek ve kolların hareketlerine etkisi olduğundan, önemi büyüktür. Tablo 1'de bulunan verilere bakıldığında, öğrencilerin yarısından fazlasının piyano karşısında kambur oturması

piyano karşısında oturuş alanında en büyük problemleri olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin bu davranışı yapmalarına neden olarak öğrencilerin; günlük hayattaki duruş bozuklukları, piyano eğitimine ilk başladıklarından beri dik oturma davranışını önemsemedikleri şeklinde yorum yapılabilir. Piyanoya uygun yükseklikte ve uzaklıkta oturma ile ilgili problemlere ise öğrencilerin bu davranışları yapmanın önemini kavrayamadıkları ya da bu davranışları yapmayı önemli bulmadıklarından dolayı olduğu söylenebilir.

Tablo 2. Öğrencilerin Parmak Tekniğine Ait Yaptıkları Davranışların Yüzdelik Dağılımı

Parmak Tekniği Davranışları	Seçenekler	f	%
Parmakların tuşa dik basması	Var	25	%75,8
	Yok	8	% 24,2
Parmak kırılmalarının olması	Var	18	%54,5
	Yok	15	%45,5
Parmakların dip oynaklarından hareket etmesi	Var	10	%30,3
	Yok	23	%69,7
Başparmağın doğru pozisyonda kullanılması	Var	9	%27,3
	Yok	24	% 72,7
Başparmağın bağımsız kullanımı	Var	5	% 15,2
	Yok	28	%84,8
Serçe parmağın tuşa düz basması	Var	20	%60,6
	Yok	13	%39,4
Serçe parmağın dip oynağından hareket ettirilmesi	Var	8	%24,2
	Yok	25	%75,8
Ellerde avuç içi boşluğunun olması	Var	17	%51,5
	Yok	16	%48,5
Çalmayan parmakların gereksizce kaldırılmaları	Var	18	%54,5
	Yok	15	% 45,5

Tablo 2' incelendiğinde ders gözlemlerinde öğrencilerin; %84,8'inin başparmaklarını bilek ve kol yardımı olmadan bağımsız kullanamadığı, %75,8'inin serçe parmağını dip oynadığından hareket ettirmediği, %72,7'sinin başparmaklarını doğru pozisyonda basmadıkları, %69,7'sinin parmakların dip oynadığından hareket ettirmedikleri, %54,5'inde parmak kırılmalarının olduğu, %48,5'inin ellerini avuç içi boşluğu olmadan düz bir şekilde tuşlara koyduğu, %45,5'inin çalmayan parmakları gereksiz bir şekilde havada gergin tuttuğu, %24,2'sinin tuşlara parmaklarının dik basmaması parmak tekniği ile ilgili problemlerinin neler olduğu görülmektedir.

Parmak tekniği piyano tekniği içerisinde parmakları ve kaslarını, eklemlerini günlük hayattaki (piyano çalma dışındaki) eylemlerinden farklı şekilde kullanılması açısından anlaşılması zor teknik konudur. Öğrencilerin; “Parmakların tuşa dik basması” ve “Serçe parmağın tuşa düz basması” kategorilerinde yanlış davranış sergileyenlerin sayısının azlığı öğrencilerin bu davranışı öğrenmede ve uygulamada sorun yaşamadıkları şeklinde yorumlanabilir. Parmak kırılmalarının %54,5 yaşanması, öğrencilerin yarısından fazlasının parmaklarının zayıf olduğu ve tuşa dik basmanın önemini kavrayamadıkları şeklinde yorumlanabilir. Çalmayan parmakların gereksizce kaldırılması parmakların fazladan enerji kaybına yol açmasına neden olur ve sebebi olarak öğrencilerin eklemlerinin gergin tutmaları ya da gerginlikten arınamamaları söylenebilir. Tablo 2'deki verilere bakıldığında parmakların dip oynaklarından hareket etmesi, başparmağın bağımsız kullanımı, serçe parmağın dip oynadığından hareket ettirilmesi davranışlarının; parmak tekniğinde yanlış olarak en çok yaptıkları davranışlar oldukları görülmektedir. Buna neden olarak öğrencilerin parmaklarını el, bilek ve kol yardımı olmadan ilgili parmağı gerginlikten arındırılmış şekilde, yukarı-aşağı hareketini yapamadıklarından dolayı olduğu söylenilebilir.

Tablo 3. Öğrencilerin Gam Tekniğine Ait Yaptıkları Davranışların Frekans ve Yüzelik Dağılımları

Gam Tekniğine Ait Davranışlar	Seçenekler	f	%
Başparmağın avuç içine zamanında alınışı	Var	15	%45,5
	Yok	18	%54,5
Başparmağın bağımsız hareketi	Var	9	%27,3
	Yok	24	%72,7
Elin başparmak üzerinden bilek yardımı ile geçişi	Var	21	%63,6
	Yok	12	%36,4

Tablo 3'e bakıldığında öğrencilerin; %72,7'sinin başparmağın bağımsız hareketini yapamadıkları, %54,5'inin başparmağı zamanında avuç içine alamadığı, %36,4'ünün elin başparmak üzerinden bilek yardımı ile geçişinde gam tekniği ile ilgili problemleri olduğu görülmektedir.

Gam tekniğinde başparmağın sağa-sola ve yukarı-aşağı hareketi bu tekniğin başarıyla gerçekleşmesi için en önemli unsurdur. Başparmak el, bilek ve kol hareketleri olmaksızın bağımsız şekilde ilgili hareketlerini yapmalıdır. Toblo 3'te bulunan verilere bakıldığında öğrencilerin %72,7'sinde başparmağın gam çalma esnasında bağımsız hareketini yapamaması; öğrencilerin bu teknik davranışı kavrayamadıkları, bu davranışla ilgili yanlış alışkanlıkların üzerinde gidilmediği ya da yanlış davranışın öğrenci ve öğretmen tarafından fark edilemediği yorumu yapılabilir.

Başparmağın zamanında avuç içine alınışı, başparmak geçişinin yapıldığı akor ve gam tekniklerinde, başparmağın çalacağı bir sonraki sesi seslendirmesi ve bu sayede çalınan eserin hızında ve ritimlerinde bozulmalara sebebiyet vermemesi için önemlidir. Araştırmada gözlenen öğrencilerin %54,5'inin gam çalarken başparmaklarını avuç içine zamanında alamamaları bu davranışı sergileyecek alıştırma ve etütleri yeterli özende çalışmadıkları, bu davranışı kavrayamadıkları şeklinde yorumlanabilir.

Elin başparmak üzerinden geçişi, başparmağın avuç içine girişi bu davranışının tersi gibi düşünülebilir. Tablo 3'teki verilerde bu davranışın %36,4 gibi bir oranla gam tekniğindeki diğer yanlış yapılan davranışlara göre yüzdelik değerinin az olmasının neden, bileğin parmaklara göre kullanımının kolay olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bu davranışın doğru şekilde yapılamamasına neden olarak bilek eklemlerinin gergin şekilde kullanıldığı yorumu yapılabilir.

Tablo 4. Öğrencilerin Arpej Tekniğine Ait Yaptıkları Davranışların Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

Arpej Tekniğine Ait Davranışlar	Seçenekler	f	%
Başparmağın zamanında avuç içine alınışı	Var	15	%45,5
	Yok	18	%54,5
Başparmağın bağımsız hareketi	Var	9	%27,3
	Yok	24	%72,7
Elin başparmak üzerinden bilek yardımı ile geçişi	Var	21	%63,6
	Yok	12	%36,4
Parmakların bağımsız hareketi	Var	14	%42,4
	Yok	19	%57,6

Tablo 4'e bakıldığında öğrencilerin; %72,7'sinde başparmağın bağımsız hareketini yapamadığı, %57,6'sının parmaklarını bilek-kol yardımı olmadan hareket ettirmedikleri, %54,5'inin başparmağı zamanında avuç içine almadıkları, %36,4'ünün elin başparmak üzerinden bilek yardımı ile geçişinde arpej tekniği ile ilgili problemler yaşadıkları görülmektedir.

Plaidy'e göre arpejler; başparmak geçişinin kullanılmadığı basit arpejler ve başparmak geçişinin kullanıldığı büyük arpejler olmak üzere ikiye ayrılır. Tablo 4'te bulunan "Parmakların bağımsız hareketi" kategorisindeki değerler, öğrencilerin arpejleri çalarken yaptıkları bilek ve kol hareketleri nedeniyle konulmuştur. Araştırmada yapılan gözlemlerin sonucunda öğrencilerin %57,6'sı basit arpej çalarken seslendirmeyi, parmaklarını bilek ve kol hareketleri yardımı ile kullanmaktadır. Elleri küçük olan öğrencilerde ve çalınan arpejin içinde bulunan 4'lü ya da 5'li arpejlerde bilek ve kolun tuşlara ulaşmak için bir yardımı olabilir fakat seslendirmek için sürekli kullanıldığında parmak hareketleri için yanlış alışkanlıklara da sebebiyet verebilir.

Öğrencilerin %57,6'sının basit arpejlerde parmaklarının, kol ve bilek yardımı ile çalmasına neden olarak öğrencilerin, parmaklarını bağımsız kullanamadıkları, bu davranışın nasıl yapılacağı hakkında bilgilerinin olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

“Başparmağın zamanında avuç içine alınışı”, “Başparmağın bağımsız hareketi” , “elin başparmak üzerinden bilek yardımı ile geçişi” davranışlarındaki değerleri ile tablo 3'te bulunan gam tekniğinde aynı davranışların temsil edildiği kategorilerin değerleri aynıdır. Buna göre gam ve arpej tekniklerinde kullanılan başparmağın ve bileğin gerginlikten uzak, tek başına –bağımsız- hareketlerini öğrencilerin yeterince pekiştirmedikleri ya da kavrayamadıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 5. Öğrencilerin Akor Tekniğine Ait Yaptıkları Davranışların Frekans ve Yüzelik Dağılımları

Akor Tekniğine Ait Davranışlar	Seçenekler	f	%
Akor seslerinin aynı anda çalması	Var	20	%60,6
	Yok	13	%39,4
Uygun parmak numaraları ile çalma	Var	25	%75,8
	Yok	8	%24,2
Akor seslerini çalmayan parmakların kaldırılması	Var	20	%60,6
	Yok	13	%39,4
Staccato çalımında bilek kullanılması	Var	13	%39,4
	Yok	20	%60,6
Staccato çalımında önkol kullanılması	Var	16	%48,5
	Yok	17	%51,5
Akorların legato çalınması	Var	4	%12,1
	Yok	29	%87,9

Tablo 5'e bakıldığında öğrencilerin;%87,9'unun akorların legato çalımında, %60,6'sının akorların staccato çalımında bilek kullanılması ile ilgili, %51,5'inin akorların staccato çalımında önkolun kullanılması ile ilgili, %39,4'ünün akor seslerini çalmayan parmakların kaldırılması ile ilgili, %39,4'ünün akor seslerinin aynı anda çalması ile ilgili, %24,2'sinin akorları uygun parmak numaraları ile çalma ile ilgili akor tekniğine ait problemleri olduğu görülmektedir.

Tablo5'teki verilere bakıldığında öğrencilerin akor tekniği ile ilgili en çok yanlış yaptıkları davranışları; “Akorların bilek yardımı ile staccato çalması” ve “Akorların legato çalınması”dır. Akorların bileğin eli aşağı-yukarı hareket ettirmesi ile staccato çalınması, gergin olmayan kolun, ağırlığını parmak uçlarına iletmesi ve bileğin eli aşağı-yukarı hareket ettirmesi ile gerçekleşmektedir. Öğrencilerin bu davranışı, bilek eklemlerini gergin tuttuklarından dolayı yapamadıkları söylenebilir. Akorların legato çalınması ise parmakları tuş üzerinde kaydırarak ve normal şekilde parmakların dip oynaklarından aşağı-yukarı ve sağa-sola hareketi ile yapılan bir davranıştır ve parmakları etkin kullanmayı gerektirir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun bu davranışı yanlış yapmasına neden olarak parmaklarını bağımsız ve rahat kullanamadıkları söylenilebilir.

Akor seslerinin aynı anda çalması, akor çalmanın en önemli gerekliliğidir. Öğrenciler dikkatsizlik, özensiz çalışma ve çalışmalarının sonucunda bu davranışı yanlış yaptıkları söylenebilir. Akor çalma esnasında akor seslerini çalmayan parmakların kaldırılması, akor sesleri dışındaki seslerin duyulmaması için gereklidir. Öğrencilerin bu davranışı yanlış yapmalarına neden olarak çaldıkları müziği dinlemeden çalmaya devam etmek gibi özensiz tutumları ve dikkatsizlikleri olduğu söylenilebilir. Akorların staccato çalınışında ön kolun kullanılması, kolun bilek ile dirsek arasında kalan ön kol kısmının, dirseğin yukarı aşağı hareketi ile gerçekleşmektedir. Öğrencilerin ön kol staccatosu çalması gereken yerleri kollarını omuzlarından ileri-geri hareketi ile yapması sonucunda bileklerinin de gerilmesine neden olduğu gözlenmiştir. Öğrencilerin önkol staccatosunu yapamamalarına neden olarak hareketi dirsekten değil, omuzun ileri-geri hareketini yapmaları olduğu şeklinde bir yorum yapılabilir.

Tablo 6. Öğrencilerin Çift Ses Tekniğine Ait Yaptıkları Davranışların Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

Çift ses Tekniği Davranışlar	Seçenekler	f	%
Çift seslerin aynı anda çalması	Var	22	%66,7
	Yok	11	%33,3
Uygun parmak numaraları ile çalma	Var	28	%84,8
	Yok	5	%15,2
Staccato çalımında bilek kullanımı	Var	10	%30,3
	Yok	23	%69,7
Staccato çalımında önkol kullanımı	Var	19	%57,6
	Yok	14	%42,4
Çift seslerin legato çalınması	Var	8	%24,2
	Yok	25	%75,8

Tablo 6'ya bakıldığında öğrencilerin; %75,8'inin çift seslerin legato çalınması ile ilgili, %69,7'sinin çift seslerin staccato çalımında bilek kullanılması ile ilgili, %42,4'ünün çift seslerin staccato çalımında önkol kullanılması ile ilgili, %33,3'ünün çift seslerin aynı anda çalması ile ilgili, %15,2'sinin çift sesleri uygun parmak numaralarını kullanmamakla ilgili çift ses tekniğine ait problemleri olduğu görülmektedir.

Tablo 6'daki verilere bakıldığında öğrencilerin çift ses tekniği ile ilgili en çok yanlış yaptıkları ve problemleri olduğu davranışlar “ Çift seslerin legato çalınması” ve “ Çift seslerin staccato çalımında bilek kullanılması” davranışlarıdır. Çift seslerin legato çalımında parmakların bir birinden bağımsız ve kol-bilek yardımı olmaksızın parmakların etkin olması gerekmektedir. Öğrencilerin çift seslerin legato çalımında problemlerinin olması, parmak kullanımına ait becerilerinin zayıf olduğu şeklinde yorumlanabilir. Çift seslerin staccato çalımında bileğin kullanılması için gevşek bir bileğin eli aşağı-yukarı hareket ettirmesi ile gerçekleşmektedir. Buna bağlı kalarak öğrencilerin çift sesleri bilek yardımı ile staccato çalarken problemlerinin olmasını, bileklerini gergin tuttuklarından dolayı olduğu söylenebilir. Çift seslerin ön kol kullanımı ile staccato çalınması ile ilgili problemlere neden olarak öğrencilerin dirsek eklemlerini ön kolu serbest bir şekilde yukarı-aşağı hareketini yapamamasından dolayı olduğu söylenilebilir. Öğrencilerin çift ses tekniğinde çalınacak olan iki sesi aynı anda seslendirememesi öğrencilerin dikkatsiz ve özensiz piyano çalmalarına yorumlanabilir.

Tablo 7. Öğrencilerin Oktav Tekniğine Ait Yaptıkları Davranışların Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

Oktav Tekniği Davranışlar	Seçenekler	f	%
Basılan seslerin aynı anda çalması	Var	24	%72,7
	Yok	9	%27,3
Uygun parmak kullanımı	Var	29	%87,9
	Yok	4	%12,1
Çalmayan parmakların kaldırılması	Var	20	%60,6
	Yok	13	%39,4
Staccato çalınmada bilek kullanımı	Var	7	%21,2
	Yok	26	%78,8
Staccato çalınmada önkol kullanımı	Var	24	%72,7
	Yok	9	%27,3
Oktavların legato çalınması	Var	3	%9,1
	Yok	30	%90,9

Tablo 7'ye bakıldığında öğrencilerin; %90,9'unda oktavların legato çalması, %78,8'inin oktavların staccato çalınmada bilek kullanımı, %39,4'ünün oktav çalarken çalmayan parmakları kaldırmamak, %27,3'ünde oktavların staccato çalınmada önkol kullanımı, %27,3'ünün basılan oktav seslerinin aynı anda çalamamak, %12,1'inin oktavları uygun parmak numaraları ile çalma oktav tekniği davranışları ile ilgili problemleri olduğu görülmektedir.

Tablo 7'deki verilere bakıldığında öğrencilerin oktav tekniği ile ilgili en çok yanlış yaptıkları davranışları; "Oktavların bilek yardımı ile staccato çalması" ve "Oktavların legato çalınması" dır. Oktav seslerinin, bileğin eli aşağı-yukarı hareket ettirmesi ile staccato çalınması, gergin olmayan kolun, ağırlığını parmak uçlarına iletmesi ve bileğin eli aşağı-yukarı hareket ettirmesi ile gerçekleşmektedir. Öğrencilerin bu davranışı, bilek eklemlerini gergin tuttuklarından dolayı yapamadıkları söylenebilir. Oktavların legato çalınması ise parmakları tuş üzerinde kaydırarak ve normal şekilde parmakların dip oynaklarından aşağı-yukarı ve sağa-sola hareketi ile yapılan bir davranıştır ve parmakları etkin kullanmayı gerektirir. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun bu davranışı yanlış yapmasına neden olarak parmaklarını bağımsız ve rahat kullanamadıkları söylenilebilir. Oktavların ön kol kullanımı ile staccato

çalınması ile ilgili problemlere neden olarak öğrencilerin dirsek eklemlerini ön kolu serbest bir şekilde yukarı-aşağı hareketini yapamamasından dolayı olduğu söylenilebilir. Öğrencilerin oktav tekniğinde çalınacak olan iki sesi aynı anda seslendirememesi öğrencilerin dikkatsiz ve özensiz piyano çalmalarına yorumlanabilir

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Piyano çalarken öğrencilerin en çok karşılaştığı teknik problemleri hangileridir?

Öğrencilerin piyano dersleri esnasında yapılan gözlemlere göre piyano çalarken karşılaştıkları teknik problemler, yanlış yaptıkları teknik davranışların frekans ve yüzdelik dağılımları ile tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Öğrencilerin Piyano Çalarken En Çok Karşılaştıkları Teknik Problemlerin Teknik Davranışlara Göre Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

Teknik Davranışlar	Seçenekler	f	%
Parmakların dip oynaklarından hareket etmesi	Var	10	%30,3
	Yok	23	%69,7
Başparmağın doğru pozisyonda kullanılması	Var	9	%27,3
	Yok	24	%72,7
Başparmağın bağımsız kullanımı	Var	5	%15,2
	Yok	28	%84,8
Serçe parmağın dip oynakından hareket ettirilmesi	Var	8	%24,2
	Yok	25	%75,8
Gam çalımında başparmağın bağımsız hareketi	Var	9	%27,3
	Yok	24	%72,7
Arpej çalımında başparmağın bağımsız hareketi	Var	9	%27,3
	Yok	24	%72,7
Akorların staccato çalımında bilek kullanılması	Var	13	%39,4
	Yok	20	%60,6
Akorların legato çalınması	Var	4	%12,1
	Yok	29	%87,9
Çift seslerin staccato çalımında bilek kullanımı	Var	10	%30,3
	Yok	23	%69,7
Çift seslerin legato çalınması	Var	8	%24,2
	Yok	25	%75,8
Oktavların staccato çalımında bilek kullanımı	Var	7	%21,2
	Yok	26	%78,8
Oktavların legato çalınması	Var	3	%9,1
	Yok	30	%90,9

Tablo 8. incelendiğinde öğrencilerin; %69,7’sinin parmaklarını dip oynaklarından hareket ettiremedikleri, %72,7’sinin başparmağı doğru pozisyonunda

basamadığı, %84,8'inin başparmağı bilek ve kol hareketi olmadan bağımsız kullanamadığını, %75,8'inin serçe parmağını bilek ve kol hareketi olmadan bağımsız kullanamadığını, %72,7'sinin gam çalarken başparmağı bilek ve kol hareketi olmadan bağımsız kullanmadığını, %72,7'sinin arpej çalarken başparmağı bilek ve kol hareketi olmadan bağımsız kullanamadığını, %60,6'sının akorları staccato çalarken bilek kullanımını yapamadığı, %87,9'unun akorların legato çalımını yapamadığı, %69,7'sinin çift sesleri staccato çalarken bilek kullanımını yapamadığı, %75,8'inin çift seslerin legato çalımını yapamadığı, %78,8'inin oktavları staccato çalarken bilek kullanımını yapamadığı, %90,9'unun oktavların legato çalımını yapamadığı görülmektedir.

Tablo 8'de bulunan öğrencilerin en sık karşılaştıkları teknik problemlerden olan “Parmakların dip oynaklarından hareket etmesi” , “Başparmağın doğru pozisyonda kullanılması”, “Başparmağın bağımsız kullanımı”, “Serçe parmağın dip oynadığından bağımsız hareket ettirilmesi” davranışları parmak tekniği ile ilgili davranışlardır ve yine “Gam çalımında başparmağın bağımsız hareketi” ile “Arpej çalımında başparmağın bağımsız hareketi” davranışları da parmak tekniği davranışları ile ilgilidir. Sonuç olarak öğrencilerin bu tekniklerdeki problemleri, parmak kullanımı ile ilgili davranışları yapamadıklarından dolayı olduğu söylenilebilir. Öğrencilerin en sık karşılaştıkları diğer teknik problemlerden olan “ Akorların staccato çalımında bilek kullanılması” , “Çift seslerin staccato çalımında bilek kullanılması” ve “Oktavların staccato çalımında bilek kullanılması” davranışları gergin olmayan bileğin eli aşağı-yukarı hareket ettirmesi ile gerçekleşmektedir. Bunun sonucunda öğrencilerin bu davranışları sık olarak yanlış yapması ve bu yüzden problem yaşamalarına neden olarak öğrencilerin bilek hareketlerini gerginlikten dolayı yapamadıkları şeklinde yorumlanabilir. Öğrencilerin en çok yaşadıkları diğer problemlerden olan “Akorların legato çalınması” , “Çift seslerin legato çalması” ve “Oktavların legato çalınması” davranışları parmakların ve bileğin işbirliği ile yapılan davranışlardır ve bu davranışları gerçekleştirirken parmak ve bilek eklemlerinin bağımsız hareketleri ile seslendirmeye yardımcı olmaktadırlar. Öğrencilerin bu davranışları yapamamalarına neden olarak bilek ve parmak kullanımına ait davranışları yapamamalarına yorumlanabilir.

Öğrencilerin problem en çok karşılaştıkları teknik davranışların tümüne bakıldığında öğrencilerin parmak kullanımı ve bilek kullanımına ait davranışları yanlış yaptıkları, bu yüzden problem yaşadıkları şeklinde yorumlanabilir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Öğrencilerin teknik problemlerini çözmek için yaptıkları çalışmalar nelerdir?

Bu alt problemin bulgularına öğretmen ve öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda ulaşılmıştır. Öğretmen ve öğrencilerle yapılan görüşmede alınan bazı cevaplar aşağıda sunulmuş, bu cevaplara bakılarak gerçekleştirilen kategorilere göre elde edilen verilerin frekans ve yüzdeler dağılımları tablo 9 ve 10'da sunulmuştur.

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde sorulan “ Yaşadığımız teknik problemleri gidermek için yaptığınız çalışmalardan bahsedebilir misiniz?” ve “Eserler üzerinde yaşadığımız teknik bir sorunu çözmek için neler yaparsınız?” sorularına öğrencilerin verdiği cevaplardan bazıları aşağıda sunulmuştur.

“Özellikle yaptığım bir çalışma yok, çalışmalarım da sürekli olmuyor zaten... Derslere hazır gidebilmek için öğretmenin verdiği parçaları çıkarıyorum.”

“Öğretmenin çalışmamı istediği alıştırmaları çalışıyorum.”

“Çaldığım etütleri tekrar ederim düzenli olarak. Eserde yaşadığım teknik sıkıntılar için de öğretmenin önerdiği alıştırmaları çalışırım. Parmaklarımın kuvvetli olması için de sürekli alıştırma çalarak başlarım piyano çalışmalarına.”

“Piyanoyu sık sık çalıştırdığımda ana çalgım geriler diye çok fazla çalışmıyorum. Sınav öncesi çalışmalarımı çok yaparım.”

“Problem olan yerleri ayrı çalışırım. Fakat düzenli çalışmam biraz zor, ana çalgım var... üniversite sınavı var...”

“Parmaklarımın kuvvet kazanması için her çalışmaya egzersiz çalarak başlarım, eserlerde problemim olan yerleri ayrı çalışırım ayrıca öğretmenin sıkıntı olan yerlerle ilgili verdiği etüt ve alıştırmaları da çalışırım. Bunların dışında özellikle yaptığım bir çalışma yok”

“Genellikle öğretmenin verdiği ödevleri çalışırım.”

“Öğretmen bir teknik sıkıntı olan yerlerle ilgili alıştırma ve etütler öneriyor genelde onları çalışırım. Öğretmenin daha önceden verdiği etütleri de tekrar ederim. Bunlar dışında yaptığım bir şey yok.”

“Piyanoyu çok çalışma fırsatım olmuyor. Bu sene üniversite sınavının olması, yetenek sınavında da keman çalacağım için piyanoyu biraz ikinci plana atıyorum fakat öğretmenin verdiği ödevleri çalışıyorum.”

“Benim özellikle yaptığım bir çalışma yok, öğretmenin önerdiği çalışmaları yaparım. Eserlerde teknik problem olan yerlere göre etüt ve alıştırma veriyor, ben de onları çalışıyorum.”

“Öğretmenin verdiği ödevleri çalışırım. Piyano çalışmalarım sürekli olmuyor, yaptığım bir çalışma da yok.”

Öğrencilerin verdiği cevapları kategorilere ayırdığımızda tablo 9'daki frekans ve yüzdelik dağılımı şöyle olmaktadır:

Tablo 9. Öğrencilerle Yapılan Görüşmede “Yaşadığımız Teknik Problemleri Gidermek İçin Yaptığımız Çalışmalardan Bahseder Misiniz?” ve “Eserler Üzerinde Yaşadığımız Teknik Bir Sorunu Çözmek İçin Neler Yaparsınız?” Sorusuna Verilen Cevapların Frekans ve Yüzdelik Dağılımı.

Verilen cevaplar	f	%
Öğretmenin önerdiği alıştırma çalışırım.	12	%36,4
Problemlerle ilgili etüt ve alıştırma tekrar ederim.	3	%9,1
Eserlerde teknik problem olan yerleri ayrı çalışırım.	9	%27,3
Günlük piyano çalışmalarına egzersiz yaparak başlarım	4	%12,1
Sadece öğretmenin verdiği ödevleri çalışırım	30	%90,9
Piyano çalışmalarım sürekli olmuyor.	25	%75,8

Tablo 9'daki bulgulara göre öğrencilerin; % 36,4'ünün öğretmenin önerdiği alıştırma çalıştığı, %9,1'inin teknik problem ile ilgili alıştırma sürekli tekrar ettiği, %12,1'inin piyano çalışmalarına egzersizlerle başladığı, %27,3'ünün eserlerde teknik problem yaşadıkları yerleri ayrı çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca bu soruya öğrencilerin; %75,8'inin düzenli çalışmadıklarını ve %90,9'unun sadece ödev olan eserleri çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum öğrencilerin piyano çalmak ile ilgili sorunlarını önemsemediği, sadece geçerli bir not almak için piyano çalgısına ve dersine ilgili oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 9'da bulunan verilere bakıldığında öğrencilerin %90,9'unun sadece piyano dersi öğretmenlerinin ödev olarak verdikleri etüt, alıştırma ve eserleri derslere hazır getirmek için çalıştıklarını söylemektedirler. Bu durum öğrencilerin piyano çalmakla ilgili problemlerini sadece ödevleri çalışarak giderebilecekleri şeklinde düşüncelerinden ya da piyano çalmakla ilgili problemlerini önemsemedikleri, piyano çalmakla olan ilgilerinin sadece dersten iyi not almak için oldukları şeklinde yorumlanabilir. %75,8 oranında öğrencilerin piyano çalışmalarını sürekli yapmadıklarını belirtmeleri; öğrencilerin piyano çalma ile ilgili tecrübe sahibi olmalarına ve piyano çalma ile ilgili becerilerini geliştirememelerine neden olacağı şeklinde yorumlanabilir. “Öğretmenin önerdiği alıştırma çalışırım” , “ problemle

ilgili etüt ve alıştırmaları tekrar ederim” , “Eserlerde teknik problem olan yerleri ayrı çalışırım”, “ Günlük piyano çalışmalarına egzersiz çalarak başlarım” gibi cümlelerin cevap olarak verilmesinin azlığı, öğrencilerin çok azının piyano çalgısındaki problemlerinin çözümü için çalışmalar yaptığı şeklinde bir yorum yapılabilir.

Problemlerle ilgili etüt ve alıştırmaları tekrar etmek genel olarak var olan problemle ilgili davranışları öğrencinin doğru olarak kavradıktan sonra yapılması, problemlerle ilgili teknik davranışları içeren becerilerin pekiştirilmesi- geliştirilmesi açısından iyi bir yaklaşım olarak yorumlanabilir. Eserlerde teknik problem olan yerleri ayrı çalışmak ve bu bölümlere ait alıştırmalar çalışmanın yeterli bir çalışma olduğu söylenilebilir. Günlük piyano çalışmalarına teknik davranışlarla ilgili egzersizlerle başlamak yüzeysel ve dikkatsiz bir şekilde çalışmadığı sürece teknik davranışların pekiştirilmesine etkisi olabilir.

Öğretmenlerle yapılan görüşmede yöneltilen “Öğrencilerin eserler üzerinde yaşadığı teknik bir sorunu çözmek için neler yapmaları gerektiğini önerirsiniz?” sorusuna öğretmenlerin verdiği cevaplardan bazıları aşağıda sunulmuştur.

“Alıştırmaları düzenli çalışmadıkları için meydana geliyor bu (teknik) problemleri, bu yüzden bol bol alıştırma çalışmaları gerektiğini söylüyorum.”

“Derslerde teknik problemin olduğunu gördüğüm yeri hemen ayrı çalıştırıyorum. Yaptığımız çalışmayı onun (öğrencinin) dersten sonra da yapmasını öneriyorum. Bazen problem olan yerlere uygun alıştırmalar da düzenliyorum.”

“Genelde problemine(öğrencinin teknik problemi) göre etüt ve alıştırmalar veriyorum. Etüt ve alıştırmalarını sürekli tekrar etmelerini öneririm.”

“Etüt seçimimi çaldıkları eserlere göre yapıyorum. Yaşadıkları sıkıntıya göre etüt veriyorum.”

“Teknik problemler yaşadıkları yere göre alıştırma veriyorum bazen de alıştırmaları ben düzenliyorum, egzersiz çalmalarını ben de öneriyorum fakat öğrencilerin aldırış ettiği yok.”

Öğretmenlerin verdikleri cevaplar kategorilere ayrıldığında tablo 10'daki gibi frekans ve yüzde dağılımı meydana gelmektedir.

Tablo 10. Öğretmenlerle Yapılan Görüşmede “Öğrencilerin Eserler Üzerinde Yaşadıkları Teknik Bir Sorunu Çözmek İçin Neler Yapmalarını Önerirsiniz?” Sorusuna verilen cevapların frekans ve yüzdelik dağılımı.

Verilen cevaplar	f	%
Egzersiz çalmasını öneririm.	5	%71,4
Teknik problemin olduğu yeri ayrı çalışmasını öneririm.	2	%28,6
Teknik problem olan pasajlara göre alıştırmaya uyarlarım.	4	%57,1
Teknik probleme göre alıştırmaya veririm.	4	%57,1
Teknik probleme göre etüt eseri veririm.	8	%88,9

Tablo 10'daki veriler incelendiğinde öğretmenlerin, %88,9'u öğrencilerin teknik problemlerine göre etüt eseri verdiklerini, %71,4'ü öğrenciye egzersiz çalmasını önerdiklerini, %57,1'inin öğrencinin teknik problemi olan pasajlara göre alıştırmaya uyarladıklarını, %57,1'inin öğrencinin teknik problemine göre alıştırmalar verdiklerini, %28,6'sının teknik problemin olduğu pasaj ya da bölümü eserin bütününden ayrı olarak çalışmasını önerdiklerini belirtmişlerdir. Bu durum öğretmenlerin, öğrencilerinin teknik problemlerine karşı duyarsız olmadıkları ve bu konuda öğrencilerine yardım etmeye çalıştıkları şeklinde yorumlanabilir.

Teknik probleme göre etüt eseri verilmesi, alıştırmaya verilmesi, teknik problemin olduğu yerleri eserin bütününden ayrı çalışılmasının önerilmesi ve derste yapılması, teknik problem olan bölümlere göre alıştırmaya uyarlanması; öğrenciye teknik davranışın doğrusu kavratıldıktan sonra bu davranışları pekiştirmeleri için önerilmesi yeterli olabilir. Öğretmenlerin alıştırmalar ve etütlerin teknik problemlere göre seçilmesi ve alıştırmaya çalışmalarını sürekli olarak öğrencilerine önermesi, öğrencilerinin teknik problemlerine karşı duyarsız olmadıkları şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 9 ve 10'daki verileri incelediğimizde, öğretmenlerin öğrencilerinin piyano çalma ile ilgili teknik problemlerine karşı duyarsız kalmadıkları, çözüm

önerilerinde buldukları, fakat öğrencilerin piyano çalışmalarını sürekli yapmadıkları ve sadece ödev olarak verilen alıştırmaları, etüt ve eserleri çalıştıkları bundan dolayı teknik problemlerini tanımak ve çözmek için yeterli çalışmaları yapmadıkları şeklinde bir yorum yapılabilir. Öğrencilerin en çok karşılaştıkları teknik problemlere neden olan, parmak ve bilek kullanımı özenli ve sürekli çalışmayı gerektirir, buna rağmen öğrencilerin sürekli çalışmaması nedeni ile bu problemlerin çözümü için çalışmaların yapılmadığını göstermektedir.

Pirgon'un(2006) yaptığı doktora tezi çalışmasında, araştırma grubundaki öğrencilerin tamamı teknik çalışma yapmayı önemli buldukları gözlemlenmiş fakat %68,18'inin teknik alıştırmaları hiç yapmadığı saptanmıştır. Bu durum araştırma sonucu ile paralellik göstermektedir.

3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Piyano derslerinde öğretmenlerin kullandığı öğretim yöntemleri, öğrencilerin teknik problemlerini çözmekte etkili midir?

Bu alt problemin bulgularına öğretmen ve öğrencilerle yapılan görüşme ve piyano derslerinde yapılan gözlemlerde elde edilen veriler ile ulaşılmıştır. Çalgı eğitimi için geliştirilmiş öğretim yöntemlerinin daha çok okul öncesi dönemindeki öğrencilere uygulanabilmesi açısından bu alt problemde yaygın olarak kullanılan Sunum, gösterip yaptırma, problem çözme, soru-cevap, benzetim, gösterim ve beyin fırtınası öğretim yöntemleri göz önünde tutularak elde edilen veriler kategorilendirilmiştir..Görüşmelerde verilen cevapların bazıları aşağıda sunulmuş, bu cevaplara göre elde edilen kategorilere göre elde edilen verilerin frekans ve yüzdelik dağılımları tablo 11 ve 12'de sunulmuştur. Ders esnasında yapılan gözlemlerde öğretmenlerin kullandıkları öğretim yöntemlerinin frekans ve yüzdelik dağılımları tablo 13'te sunulmuştur.

Öğretmenlerle yapılan görüşmede yöneltilen “Öğrencilerinize teknik hata ve problemlerinde nasıl yardımcı oluyorsunuz?” sorusuna verilen cevapların bazıları aşağıda sunulmuştur.

“Öğrenciler genelde elin çatısını (avuç içinin yuvarlak tutulması ile elin üst kısmının aldığı şekil) bozuyorlar bununla ilgili problem var. Her ne kadar doğrusunun nasıl olduğunu anlatıp göstersem de öğrenci dikkat etmiyor.”

“ Daha önceden öğrettiğim bir konuyla ilgili ise doğru davranışın nasıl yapılacağını, neden yapılacağını soruyorum. Yeni karşılaştığı teknik bir konu ise nasıl olacağını anlatırım sonra da birkaç kere gösteririm en sonunda öğrenci doğrusunu yapana kadar birlikte çalarım onunla.

“Parmakların ve elin tuşlar üzerinde duruşunda problemleri var öğrencilerimin. Parmak hareketlerinin çekiç hareketi gibi olacağını, elin de yuvarlaklığını koruması için elin içinde sanki bir cisim duruyormuş gibi elini tutması gerektiğini söylüyorum genelde. Arpej, gam, oktav çalma ve benzeri şeylerde öğrenci sürekli takılıyorsa, o doğrusunu yapana kadar birlikte çalarız.”

“ Hata yaptığı yerleri anlatırım öğrenciye, eğer yanlış devam ediyorsa gösteririm.”

“Öğrenciye doğrusunu(teknik davranışın) yavaş çalarak gösterip daha sonra onun tekrar etmesini isterim.”

“Hatalarını neden yaptığını anlatırım öğrenciye, hem yaptığı yanlış davranışı hem de olması gereken davranışın nasıl yapılacağını gösteririm.”

Öğretmenlerin verdikleri cevaplar kategorilere ayrıldıktan sonra kategorilerin frekans ve yüzde dağılımları tablo 11’deki gibi olmaktadır.

Tablo 11. Öğretmenlerle Yapılan Görüşmede Sorulan “Öğrencilerinize Teknik Hata ve Problemlerinde Nasıl Yardımcı Oluyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevapların Frekans ve Yüzelik Dağılımları

Öğretim yöntemleri	f	%
Sunum yöntemi	9	%100
Gösterip yaptırma yöntemi	3	%33,3
Benzetim yöntemi	-	-
Drama yöntemi	-	-
Beyin fırtınası	-	-
Soru-cevap	1	%11,1
Gösterim yöntemi	5	%55,6
Problem çözme	-	-

Tablo 11’deki veriler incelendiğinde öğretmenlerin %100’ü sunum yöntemini, %55,6’sı gösterim yöntemini, %33,3’ünün gösterip yaptırma yöntemini, %11,1’inin soru-cevap yöntemini kullandıkları görülmektedir.

Öğrencilerle yapılan görüşmede sorulan “Öğretmenleriniz teknik hata ve problemlerinde size nasıl yardımcı oluyorlar?” sorusuna verilen cevapların bazıları aşağıda sunulmuştur.

“Öğretmenim problemimin olduğu yerleri yavaş çalışmamı söylüyor. Bazen de problemin olduğu yeri birlikte yavaş çalışıyoruz.”

“Öğretmen hatalı olduğum yerleri bana gösteriyor ve doğrusunu yavaş çalışarak bir sonraki derse getirmemi istiyor.”

“Benim parmaklarım uzun olduğu için bazen düz basıyorum, bunun için öğretmenim bana çatıyı (avuç içi boşluğunu) bozmamam gerektiğini, parmaklarımın çekicini çiviye dik vurduğu gibi, tuşlara dik basmam gerektiğini söylüyor.”

“Arpejlerde, gamlarda olsun neyi nasıl yapacağımı gösterir sonra da sürekli benim tekrar etmemi ister.”

“Öğretmenim kendisi çalışıyor benim yapamadığım yerleri sonra bana tekrar tekrar çaldırıyor.”

“İlk önce yanlış yaptığım ve yapamadığım yerlerde yavaş çalmamı söyler, yanlışını neden yaptığımı anlatır genelde bazen nasıl olacağını da gösterir.”

“Genelde yavaş çalmamı söylüyor, bazen de birlikte yavaş çalışıyoruz yanlış yaptığım yerleri.”

Öğrencilerin verdiği cevaplar kategorilere ayrıldığında, meydana gelen kategorilerin frekans ve yüzdeleri dağılımları tablo 12’deki gibidir.

Tablo 12. Öğrencilerle yapılan görüşmede sorulan “Öğretmeniniz derste teknik hata ve problemlerinde size nasıl yardımcı oluyor?” sorusuna verilen cevapların yüzdeleri ve frekans dağılımları

Öğretim yöntemleri	f	%
Sunum yöntemi	24	%72,7
Gösterip yaptırma yöntemi	4	%11,6
Benzetim yöntemi	-	-
Drama yöntemi	-	-
Beyin fırtınası	-	-
Soru-cevap	-	-
Gösterim yöntemi	3	%9,1
Problem çözme	-	-

Tablo 12’deki verilere baktığımızda öğrencilerin verdikleri cevaplara göre öğretmenlerin; %73,3’ü Sunum yöntemini, %11,4’ü Gösterip yaptırma yöntemini, %9,1’inin Gösterim yöntemini kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 13. Ders Gözlemlerine Göre Öğretmenlerin Kullandıkları Öğretim Yöntemlerinin Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

Öğretim Yöntemleri	Seçenekler	f	%
Sunum yöntemi	Var	33	%100
	Yok	-	-
Gösterip yaptırma yöntemi	Var	3	%9,1
	Yok	30	%90,9
Benzetim yöntemi	Var	1	%3
	Yok	32	%97
Drama yöntemi	Var	-	-
	Yok	33	%100
Beyin fırtınası yöntemi	Var	-	%100
	Yok	33	%100
Soru-cevap yöntemi	Var	11	%33,3
	Yok	22	%66,7
Gösterim yöntemi	Var	22	%66,7
	Yok	11	%33,3
Problem çözme yöntemi	Var	-	-
	Yok	33	%100

Öğrencilerin derslerinde yapılan gözlemlerde öğretmenlerin; % 100'ü sunum yöntemi, %66,7'sinin gösterim yöntemini, % 33,3'ünde soru-cevap yöntemi, % 9,1'inin gösterip yaptırma yöntemi, % 3'ünün benzetim yöntemlerini kullandıkları gözlemlenmiştir.

Tablo 11,12 ve 13 incelendiğinde aralarında tutarlı sonuçlar olmadığı gözlemlenmiştir. Bu yüzden tablo 11'deki ders gözlemlerinden elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin hepsi sunum yöntemini derslerinde kullanmakta fakat beceriye bağlı öğrenmelerde yararlı olan gösterip yaptırma ve benzetim yöntemine fazla önem vermedikleri, sadece gösterim yönteminin ise öğrencinin doğru teknik davranışları kavraması için yetersiz olduğundan öğretmenlerin kullandıkları öğretim yöntemleri öğrencilerin teknik problemlerini çözmek için yetersizdir şeklinde yorumlanabilir.

Çalgı eğitimi psikomotor öğrenme alanı ile ilgili bir disiplindir. Teknik davranışların doğrusunu öğrencilerin öğrenebilmeleri için olumlu ve olumsuz davranışları öğrencilere hissettirerek öğretebilmek önemlidir. Öğrencilerin piyanistik

organların (parmak, el, bilek, kol, dirsek ve omuzların) kullanımına ait doğru davranışları kavrayıp pekiştirmeleri için gösterip yaptırma, gösterim ve benzetim yöntemlerinin daha ağırlıkta kullanıldığı ders saatleri öğrenciler için daha yararlı olabilir. Sunum, soru-cevap, yöntemleri daha çok öğrencilere sözel olarak teknik davranışlar hakkında bilgi vermekte kullanılabilir. Araştırmada yapılan gözlemlerde sunum yönteminin en fazla kullanılan yöntem olması, tek başına gösterim yönteminin, teknik davranışların doğrusunu öğrencinin yapmasını beklemeksizin kullanılması; öğretmenlerin kullandığı öğretim yöntemlerinin öğrencilerin teknik problemlerinin çözümüne etkisi olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmada öğrencilerin karşılaştıkları teknik problemlerden en az olan, akor, çift ses ve oktavların uygun parmak numaraları ile çalma, parmakların tuşa düz basması, piyanoya uygun yükseklikte ve uzaklıkta otuma gibi davranışlar öğrencilere sunum, gösterim ve benzetim yöntemi aracılığı ile öğretilbilir ve bu yüzden araştırmada da az frekans ve yüzde sonucu verdiği söylenebilir. Bunun yanında öğrencilerin en çok karşılaştıkları teknik problemlerden olan, tüm parmakların el, bilek ve kol yardımı olmadan hareket etmesi, çift ses, akor ve oktavların bilek staccatosu çalması, çift ses, akor ve oktavların legato çalması teknik davranışları da sunum, gösteri, benzetim ve soru-cevap yöntemi ile gösterilebilir fakat bilek eklemi ve parmakların doğru hareketlerinin öğretilmesi için öğrencilerin mutlak bir şekilde doğru hareketleri yaşayıp, pekiştirmesi gerekmektedir. Bu da gösterip yaptırma yönteminin derslerde kullanılmasını önemli kılmaktadır.

3.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Okuldaki piyano çalışma imkânlarının, öğrencilerin teknik problemlerine etkisi nedir?

Bu alt problemin bulgularına öğretmen ve öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda ulaşılmıştır. Öğretmen ve öğrencilerle yapılan görüşmede alınan bazı cevaplar aşağıda sunulmuş, bu cevaplara bakılarak gerçekleştirilen kategorilere göre elde edilen verilerin frekans ve yüzdeler dağılımları tablo 14 ve 15'te sunulmuştur.

Öğretmenlerle yapılan görüşmede sorulan “Öğrencilerin okulda günlük piyano çalışmalarını gerçekleştirebilecekleri imkânlardan bahsedermisiniz?” sorusuna öğretmenlerin verdiği cevaplardan bazıları aşağıda sunulmuştur.

“Öğrencilerin okulda çalışma imkânları yok diyebiliriz. Öğrencinin piyano çalışabileceği süreler çok kısıtlı. Okul sabah 08.00’da açılıyor, 08.45’te dersler başlıyor, dersler 16.30’da bitiyor ve okul 17.00’de kapanıyor, öğrenci ancak sabah okul açıldığından ders ziline kadar olan sürede çalışabilir. Okulda az sayıda piyano var ve bunlarla da biz derse giriyoruz. Bu sebeplerden dolayı öğrencilerin ailelerine öğrencinin evinde çalışabilmesi için piyano almalarını öneriyoruz durumu olan veliler önerimizi dikkate alıyorlar.”

“Öğrencilerin hafta içinde okulda piyano çalışmak için uygun imkânları yok maalesef yetersiz piyano sayısı ve okulun açılış kapanış sürelerinden dolayı. Hafta sonu da okul açık değil.”

“Okul binamızda yeterli piyano çalışma odası ve piyano mevcut fakat bakımları düzenli olmuyor ve bu yüzden bazı piyano çalışma odaları kilitleniyor. Öğrencilerin hafta sonu okulda çalışma imkânları yok.”

“Yeni okul binamızda birçok piyano çalışma odası ve piyano bulunmakta. Piyano bakımları çok uzun sürede yapıldığı için her piyano çalışmadan faydalanamamakta öğrenciler. Hafta sonu çok az bir süre için açık okul, bu yüzden öğrenciler de pek uğramıyorlar.”

“Okulumuz bina olarak sanat eğitimi ve öğretimi için yetersiz gördüğün gibi. Piyano sınıflarımız çok dar ve sayısı az. Piyano bakım istiyor. Öğrencinin yeterli bir sürede çalışmaya gereksinimi var ama hafta sonu okul hiç açık değil ve hafta içi de bizim derslerimizden fırsat bulduklarında çalışabiliyorlar. Bu yüzden çoğu öğrencinin ailesine evlerine piyano almalarını tavsiye ediyoruz.”

Öğretmenlerin verdiği cevaplar kategorilere ayrıldığında, kategorilerin frekans ve yüzdelik dağılımları tablo 14’teki gibi olmaktadır.

Tablo 14. Öğretmenlerle yapılan görüşmede sorulan "Öğrencilerin okulda günlük piyano çalışmalarını gerçekleştirebilecekleri imkânlardan bahsedebilir misiniz?" sorusuna verilen cevaplara göre bulgular.

Verilen cevaplar	f	%
Okulda yeterli sayıda piyano yoktur.	6	%66,7
Okuldaki piyanoların bakımı yapılmamaktadır.	7	%77,8
Öğrencilerin ders saatlerinden sonra okulda çalışma imkânı yoktur.	6	%66,7
Öğrencilerin hafta sonları okulda çalışma imkânları yoktur.	9	%100

Tablo 14 incelendiğinde öğretmenlerin; %66,7'si okulda yeterli piyano sayısının olmadığını, %77,8'inin piyanoların bakımının yapılmadığını, %66,7'si ders saatlerinden sonra öğrencilerin yeterince piyano çalışacak zamanın olmadığını, %100'ü hafta sonu öğrencilerin piyano çalışma imkânının olmadığını söylemişlerdir. Bu durum öğretmenlerin okuldaki piyano çalışma imkânlarının öğrenciler için yetersiz olduğu görüşünde buldukları şeklinde yorumlanabilir.

Öğrencilerle yapılan görüşmede yöneltilen "Okulda günlük piyano çalışmalarınız nasıl gerçekleşmektedir?" sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplardan bazıları aşağıda sunulmuştur.

"Okulda piyano dersleri haricinde piyano çalamıyoruz ki... Ben evde çalışıyorum."

"Benim evimde piyano yok, bu yüzden fırsat buldukça çalışıyorum okulda, ama çok az oluyor o da..."

"Okulumuzun içinde yeterli piyano sayısı var fakat bütün odalar çalışmamız için açık değil. Öğretmenler ders yaptıkları odaları kilitliyorlar."

"Bakımları yapılmakta olan piyanolar kullanılmıyor, okuldaki birkaç ilgili öğretmen bu piyanoların bakımlarını yapmaya çalışıyorlar."

“Okul dersler bittikten sonra çok az bir süre açık oluyor. Piyano çalışmak için çok az süremiz oluyor çalışmak için özellikle sınav zamanları hiç olmuyor diyebilirim. Hafta sonu da okulda çalışma imkânımız yok diyebilirim.”

“Okulda teneffüs süreleri az olduğu için bu zamanlarda çalışmıyorum. Dersler bittikten sonrada çok az bir süre açık okul. Çalışmak için uygun süre yok.”

Öğrencilerin verdiği cevaplar kategorilere ayrıldığında, elde edilen kategorilerin frekans ve yüzdeler dağılımları tablo 15’teki gibi olmaktadır.

Tablo 15. Öğrencilerle Yapılan Görüşmede Sorulan “ Okulda Günlük Piyano Çalışmalarınız Nasıl Gerçekleşmektedir?” Sorusuna Verilen Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

Verilen cevaplar	f	%
Okulda yeterli sayıda piyano yoktur.	26	%78,8
Okuldaki piyanoların bakımı yapılmamaktadır.	15	%45,5
Öğrencilerin ders saatlerinden sonra okulda çalışma imkânı yoktur.	24	%72,7
Okulda hafta sonları okulda çalışma imkânları yoktur.	33	%100

Tablo 15 incelendiğinde öğrencilerin %78,8’inin okulda yeterli sayıda piyano olmadığı, %72,7’sinin ders saatleri dışında çalışma imkânının olmadığını,%100’ünün hafta sonları okulda çalışma imkânlarının olmadığını %45,5’inin ise okulda bulunan piyanoların bakımının yapılmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 14 ve 15 incelendiğinde öğrencilerin piyanoda çalmaları gereken eserleri yeterli sürede ve düzenli çalışabilme imkânları olmadığı, var olan piyanoların da bakımının yapılmadığı sonucuna ulaşılabilmektedir. Bu şartlarda öğrencilerin piyano çalarken yaşadıkları teknik problemleri tanıma, gözlemleyebilme imkânları olmadığından teknik problemlerin çözümü için katkısı olmadığı ve piyanoların bakımsızlığından dolayı farklı problemlere de yol açabileceği şeklinde yorumlanabilir.

3.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Piyano derslerinde kullanılan teknik eserlerin içeriği öğrencilerin teknik problemlerini çözmek için yeterli midir?

Bu alt probleme ait bulgulara öğretmen ve öğrencilerle yapılan görüşme sonucunda alınan cevaplar ve öğretmenlerin bir eğitim-öğretim yılı içerisinde 12. sınıf öğrencileri için seçtikleri etüt eserlerin içeriği incelenerek ulaşılmaya çalışılmıştır.

Görüşmelerde verilen cevapların bazıları aşağıda sunulmuş, bu cevaplara göre elde edilen kategorilere göre verilerin frekans ve yüzdelik dağılımları tablo 16 ve 17’de sunulmuştur. Öğretmenlerin bir eğitim-öğretim yılı içerisinde 12.sınıf düzeyi için seçtikleri teknik eserlerin teknik davranışlara göre analizinden elde edilen veriler ise tablo 18, 19, 20, 21, 22 ve 23’te sunulmuştur.

Öğretmenlerle yapılan görüşmede yöneltilen “Kullandığınız etüt eserlerinin ve egzersizlerin içeriğinden bahseder misiniz?” sorusuna öğretmenlerin verdiği cevaplardan bazıları aşağıda sunulmuştur.

“Etütleri öğrencinin çaldığı eserdeki teknik zorluklara göre, düzeyine uygun olanları seçmeye çalışıyorum. Bazen müfredatta önerilen etütleri de seçiyorum.”

“Etütleri ve alıştırma müfredattaki kazanıma göre, öğrencinin düzeyini göz önüne alarak seçiyorum. Çaldıkları eserde yaşadıkları sıkıntılara göre de seçerim etüt ve alıştırma. Öğrenciler bunları (etüt ve alıştırma) çalışmayı sevmiyor genelde, bu yüzden melodik olan etütleri de seçerim.”

“Etüt seçiminde müfredat, eserde yaşanan problemler ve öğrencinin genel teknik problemlerine önem veriyorum. Öğrencinin gelişmesi için seçtiğim etütleri kolaydan zora doğru sıralarım.”

“Öğrenciler etüt ve alıştırma çalışmalarını pek sevmiyorlar, bu yüzden hoşlarına gidebilecek etütleri vermeye çalışıyorum ama hoşlarına giden her etüt de

çaldıkları eserlerde ya da genel olarak karşılaştıkları teknik problemlere çözüm sağlamıyor. Etüt ve alıştırma seçiminde öğrencinin eserde ya da genel olarak yapamadığı teknikleri öğrencinin seviyesinin biraz üstünde olmasına dikkat ediyorum... Onları da yapınca daha sonraki etütlerde biraz daha zorlarını seçerim.”

“Alıştırmalar ve etüt eserlerini öğrencinin zorlandığı teknik konulara göre düzeyine uygun olanları seçerim. Öğrenci problemi aştıkça biraz daha zor olan etütler vererek konuyu pekiştirmesini amaçlarım.”

Öğretmenlerin verdiği cevaplar kategorilere ayrıldıktan sonra, elde edilen kategorilerin frekans ve yüzdeler dağılımları tablo 16’da sunulmuştur.

Tablo 16. Öğretmenlerle Yapılan Görüşmede Sorulan “Piyano Derslerinde Kullandığınız Etüt ve Egzersizlerin İçeriğinden Bahseder Misiniz? Sorusuna Verilen Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

Verilen cevaplar	f	%
Seçtiğim etütler kolaydan zora doğrudur.	6	%66,7
Konu olarak öğrencinin teknik gereksinimine göre seçerim.	7	%77,8
Etütleri eğitim-öğretim programında bulunan müfredata göre seçerim.	6	%66,7
Öğrencinin çaldığı eserdeki teknik zorluklara göre seçerim.	8	%88,9
Etütleri öğrencinin beceri düzeyine uygun olarak seçerim.	9	%100
Etüt seçiminde öğrencinin beğenisini de dikkate alırım.	3	%33,3

Tablo 16’ya bakıldığında öğretmenlere sorulan “Piyano derslerinde kullandığınız etüt ve egzersizlerin içeriğinden bahseder misiniz?” Sorusuna öğretmenlerin verdiği cevaplara göre öğretmenlerin; %100’ü öğrencinin düzeyine uygun olan etütleri seçmeye çalıştıklarını, %88,9’u öğrencilerin eserlerde yaşadığı teknik problemlere göre, %77,8’i öğrencinin teknik gereksinimine göre, %66,7’si öğretim programındaki müfredata göre seçtiklerini ayrıca %66,7’si bu seçimlerde etütleri kolaydan zora doğru sıraladığını, %33,3’ü de etüt seçiminde öğrencinin beğenisini de dikkate aldığını ifade etmişlerdir.

Tablo 16 incelendiğinde piyano dersi öğretmenleri; seçtikleri etüt içeriğini öğrencilerin beceri düzeyine, öğrencilerin teknik gereksinimleri ve eserlerde yaşadıkları teknik problemlere göre öğrencinin beğenisini de dikkate alarak seçtikleri şekilde yorumlanabilir.

Öğrencilerle yapılan görüşmede yöneltilen “Piyano derslerinde çalıştığınız teknik eserler, egzersizler hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna öğrencilerin verdiği cevapların bazıları aşağıda sunulmuştur.

“Benim piyano çalmama olumlu etki sağlayacağından düzenli çalışırım. Hoşuma gidenleri sürekli tekrar ederim.”

“Öğretmenimin verdiği etüt ve alıştırmaların yararını görüyorum. Ezgileri çok basit ve saçma olsa da çalışıyorum onları.”

“Öğretmenim etüt ve alıştırmaları tekrar etmediğim için parmaklarımın zayıf olduğunu söylüyor fakat ben bunları çalışmaktan çok sıkılıyorum.”

“Etütler ve alıştırmaların yararı olduğunu hissettiğim için onları çalışırım. Etütlerin çoğunun melodisi hoşuma gitmiyor genelde, bu yüzden sıkılıyorum çalışırken.. bunun yanında eğlenceli gelenleri de var bana..”

“Etütler çok monoton... Etüt çalmayı sevmiyorum. Sınavda komisyon önünde çalışıyoruz bu yüzden çalışıyorum onları.”

“Melodisi olmayan çok etüt var derslerde çaldığım, ama hoşuma gidenleri de var içlerinde. Her piyano çalışmamda ilk önce egzersizleri çalarım, sonra öğretmenin ödev olarak verdiklerini... Bazen önceden çaldığım etütleri de çalışırım.”

“Sınav komisyonunda (okulda sınavlar komisyon önünde oluyor) istenmese etütleri hiç çalışmam. Menuet, sonatin, vals gibi parçaları çalmayı seviyorum fakat etütler ve alıştırmalar çok sıkıcı.”

Öğrencilerin verdikleri cevaplar kategorilere ayrıldığında, elde edilen kategorilerin frekans ve yüzdeler dağılımı tablo 17’deki gibi olmaktadır.

Tablo 17. Öğrencilerle Yapılan Görüşmede Sorulan “ Piyano Derslerinde Çalıştığımız Teknik Eserler, Egzersizler Hakkında Ne Düşünüyorsunuz? ” Sorusuna Verilen Cevapların Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

Verilen Cevaplar	f	%
Etütleri çalmaktan hoşlanırım.	4	%12,1
Etüt çalmayı sevmiyorum.	29	%87,9
Çaldığım alıştırmalar ve etütleri sürekli tekrar ederim.	3	%9,1
Etütlerin melodilerini sevmiyorum.	20	%60,6
Etüt ve alıştırmaları yararlı buluyorum.	3	%9,1

Tablo 17’deki verilere bakıldığında öğrencilerle yapılan görüşmede sorulan “Piyano derslerinde çaldığımız etüt ve egzersizler hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verilen cevaplarda öğrencilerin % 87,9’unun etütleri çalmaktan zevk almadıkları, %60,6’sının etütlerin melodilerini sevmediklerini, %12,1’inin etütleri çalmaktan hoşlandıkları, %9,1’inin çaldıkları etüt ve alıştırmaları sürekli tekrar ettikleri %9,1’inin etüt ve alıştırmaları yararlı buldukları görülebilir.

Tablo 17 incelendiğinde, birçok öğrencinin etüt eserlerini çalışmaktan hoşlanmadıkları, çalıştıkları etüt eserleri ve alıştırmaları sürekli tekrar etmedikleri ve melodilerini beğenmedikleri görülmektedir. Bu durum öğrencilerin etüt eserleri ve teknik alıştırmalar çalışmalarını eğlenceli bulmadıklarından dolayı gereksiz gördükleri şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 18. Bir Eğitim- Öğretim Yılı İçerisinde Öğretmenlerin 12. Sınıf Düzeyi İçin Seçtikleri Teknik Eserlerin Parmak Tekniği Davranışlarının Frekans ve Yüzdeler Dağılımları

Teknik davranışlar	F	%	Toplam	
			f	%
Parmakların legato çalması	32	%82,1	39	%100
Parmakların staccato çalması	19	%48,7	39	%100
Trill çalma	6	%15,6	39	%100
Grupetto çalma	5	%12,8	39	%100
Tekses tremolo çalma	2	%5,1	39	%100
Apojiyatür çalma	4	%10,3	39	%100

Tablo 18 incelendiğinde piyano öğretmenlerinin bir eğitim- öğretim yılı içerisinde 12. sınıflara verdiği etütlerin içeriğinde parmak tekniği ile ilgili; %82,1’inde parmakların legato çalması, %48,7’inde parmakların staccato çalması, % 5,1’inde beş parmak kullanımı, %15,6’sında trill çalma, %12,8’inde grupetto çalma, % 5,1’inde tekses tremolo çalma, %10,3’ünde apojiyatür çalma davranışları olduğu görülmektedir.

Tablo 18 incelendiğinde öğretmenlerin 12. sınıf düzeyi öğrencileri için seçtikleri etüt eserlerinin içeriğinde parmak tekniğine ait davranışların hepsine rastlanmaktadır. Bu durum parmak tekniği için etüt içeriğinin yeterli olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 19. Bir Eğitim-Öğretim Yılı İçerisinde Öğretmenlerin 12. Sınıf Düzeyi için Seçtikleri Etüt Eserlerinin İçeriğinde Gam Tekniğine Ait Davranışların Frekans ve Yüzdeler Dağılımları.

Teknik davranışlar	f	%	Toplam	
			f	%
Başparmak geçişi	19	%48,7	39	%100
Elin başparmağın üzerinden atlayışı	20	%51,3	39	%100

Tablo 19 incelendiğinde bir eğitim-öğretim yılı içerisinde 12. sınıflara verilen etütleri içeriğinde gam tekniği ile ilgili ; %48,7’inde başparmağın el altından geçişi, %51,3’ünde elin başparmak üzerinden geçişi davranışları bulunduğu görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin seçtikleri etüt eserleri içeriğinin gam tekniği davranışlarının gelişimi için yeterli olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 20. Bir Eğitim Öğretim Yılı İçerisinde Öğretmenlerin 12. Sınıflara Verdiği Etütlerin İçeriğinde Arpej Tekniğine Ait Bulgular.

Teknik davranışlar	f	%	Toplam	
			f	%
Arpej çalma	24	%61,5	39	%100
Başparmak geçişi	11	%28,2	39	%100
Elin başparmak üzerinden geçişi	13	%33,3	39	%100

Tablo 20 incelendiğinde etüt eserlerinin %61,5'inde arpej çalma, %33,3'ünde arpej tekniğinde elin başparmak altından geçişi, %28,2'sinde arpej tekniğinde başparmağın elin altından geçişi görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin seçtikleri etüt içeriğinin arpej tekniği için yeterli olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 21. Bir Eğitim- Öğretim Yılı İçerisinde Öğretmenlerin 12. Sınıflara Verdiği Etütlerin İçeriğinde Akor Tekniğine Ait Bulgular.

Teknik davranışlar	f	%	Toplam	
			f	%
Akor çalma	22	%56,4	39	%100
Akorların bilek staccatosu ile çalınışı	10	%25,6	39	%100
Akorların önkol staccatosu ile çalınışı	6	%15,4	39	%100
Akorların legato çalınışı	4	%10,3	39	%100

Tablo 21 incelendiğinde öğretmenlerin verdiği etüt eserlerinin; %56,4'ünde akor çalma, %25,6'sında akorların bilek staccatosu ile çalınışı, %15,4'ünde akorların önkol staccatosu ile çalınışı, %10,3'ünde akorları legato çalma davranışları görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin seçtikleri etüt içeriğinin akor tekniği için yeterli olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 22. Bir Eğitim- Öğretim Yılı İçerisinde Öğretmenlerin 12. Sınıflara Verdiği Etüt Eserlerinin İçeriğinde Çift Ses Tekniğine Ait Bulgular.

Teknik davranışlar	f	%	Toplam	
			f	%
Çift ses çalma	32	%82,1	39	%100
Çift seslerin bilek staccatosu ile çalınışı	14	%35,9	39	%100
Çift seslerin önkol staccatosu ile çalınışı	12	%30,8	39	%100
Çift seslerin legato çalınışı	14	%35,9	39	%100

Tablo 22 incelendiğinde öğretmenlerin verdiği etüt eserlerinin; %82,1’inde çift ses çalma olduğu, %35,9’unda çift sesleri bilek staccatosu ile çalma, %35,9’unda çift seslerin legato çalma, %30,8’inde çift sesleri önkol staccatosu ile çalma davranışları görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin seçtikleri etüt içeriğinin çift ses çalma tekniği için yeterli olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 23. Bir Eğitim-Öğretim Yılı İçerisinde Öğretmenlerin 12. Sınıflara Verdiği Etüt Eserlerinin İçeriğinde Oktav Tekniğine Ait Bulgular.

Teknik davranışları	f	%	Toplam	
			f	%
Oktav çalma	2	%5,1	39	%100
Oktavların bilek staccatosu ile çalınışı	-	-	39	%100
Oktavların önkol staccatosu ile çalınışı	1	%2,6	39	%100
Oktavların legato çalınışı	-	-	39	%100

Tablo 23 incelendiğinde öğretmenlerin verdiği etüt eserlerinin ; %5,1’inde oktav çalma, %2,6’sında oktavları önkol staccatosu ile çalma davranışları olduğu görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin seçtikleri etüt içeriğinin oktav tekniği için yeterli olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 24. Bir Eğitim Öğretim Yılı İçersinde Öğretmenlerin 12. Sınıf Düzeyi İçin Seçtikleri Etüt İçeriğinin Düzeye Uygunluk ve Ezgisel Yapı Özelliğinin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Etüt eserleri içerik incelemesine göre	f	%	Toplam	
			f	%
Öğrencilerin düzeyine uygun etütler	36	%92,3	39	%100
Melodik cümlelerin bulunduğu etütler	22	%56,4	39	%100

Tablo 24'te görüldüğü gibi öğretmenlerin 12. sınıf düzeyi için seçtiği etütlerin; %92,3'ü 12. sınıf öğrencilerinin düzeyine uygun olduğu ve %56,4'ünün melodik etütler olduğu görülmektedir.

Bu alt problemle ilgili bütün verilere baktığımızda öğretmenlerin 12. sınıf düzeyi için öğrencinin düzeyine, beğenisine ve teknik problemlerine göre etütler seçmesi etüt ve alıştırmaya çalışmalarına öğretmenlerin değer verdikleri şeklinde bir yorum yapılabilir. Buna karşına öğrenciler seçilen etütleri melodileri olmadığından dolayı sıkıcı görmektedirler ve etüt çalışmalarını düzenli yapmamaktadırlar. Etüt içeriklerinin analizinde %56,4 oranında seçilen etütler içerisinde melodik olanları tespit edilmiştir. Bu durum öğretmenlerin seçtikleri etütleri öğrenciye ödev olarak vermeden önce dinletmemesinden ve etütler çalışırken melodinin ikinci plana atılıp teknik figürler üzerine yoğunlaşmasından dolayı öğrencilerin etütleri melodik bulmadıkları şeklinde bir yorum yapılabilir.

Seçilen etütlerin içerisinde oktav tekniği hariç; parmak tekniği, arpej, çift ses, akor ve gam teknikleri ile ilgili davranışların hemen hepsi bulunmaktadır. Buna rağmen öğrencilerin bu tekniklerin doğru davranışlarını yapamamalarına neden olarak çalışılan etütlerin içerdiği teknik konuların derinlemesine gözden geçirilmeden çalışıldığı, öğretim programındaki kazanımları yetiştirme telaşından uygun sürede çalışılmadığı şeklinde bir yorum yapılabilir. Öğrencilerin en çok karşılaştıkları teknik problemlerden olan oktavların staccato çalınmasında bileğin kullanılması ve oktavların legato çalınmasına ait teknik davranışlar çalınan eserlerde olmasına rağmen, etüt eserleri içerisinde bulunmamaktadır. Bu durum öğretmenlerin bu teknik davranışları içeren etütleri göz ardı ettikleri ya da bu teknik davranışları içeren etütlerin bulunduğu kaynaklara ulaşamadıkları şeklinde yorumlanabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, elde edilen bulgular yorumlanmış, araştırmanın bulgularına ve yorumlarına dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlara ilişkin önerilere yer verilmiştir.

4.1. Sonuçlar

1. Öğrencilerin;

- %52,3'ünün piyano karşısında dik oturmadığı, %33,3'ünün piyano karşısında uygun yükseklikte oturmadığı, %27,3'ünün piyanoya uygun uzaklıkta oturmadığı saptanmıştır.
- %84,8'inin başparmaklarını bilek ve kol yardımı olmadan bağımsız kullanamadığı, %75,8'inin serçe parmağını dip oynağından hareket ettirmediği, %72,7'sinin başparmaklarını doğru pozisyonda basmadıkları, %69,7'sinin parmakların dip oynağından hareket ettirmedikleri, %48,5'inin ellerini avuç içi boşluğu olmadan düz bir şekilde tuşlara koyduğu, %45,5'inin çalmayan parmakları gereksiz bir şekilde havada gergin tuttuğu, %54,5'inde parmak kırılmalarının olduğu, %24,2'sinin tuşlara parmaklarının dik basmaması parmak tekniği ile ilgili problemlerinin olduğu saptanmıştır.
- %72,7'sinin başparmağın bağımsız hareketini yapamadıkları, %54,5'inin başparmağı zamanında avuç içine alamadığı, %36,4'ünün elin başparmak üzerinden bilek yardımı ile geçişinde gam tekniği ile ilgili problemleri olduğu saptanmıştır
- %72,7'sinde başparmağın bağımsız hareketini yapamadığı, %57,6'sının parmaklarını bilek-kol yardımı olmadan hareket ettirmedikleri, %54,5'inin başparmağı zamanında avuç içine almadıkları, %36,4'ünün elin başparmak üzerinden bilek yardımı ile geçişinde arpej tekniği ile ilgili problemler yaşadıkları saptanmıştır.

- %87,9'unun akorların legato çalımında, %60,3'ünün akorların staccato çalımında bilek kullanılması ile ilgili, %51,5'inin akorların staccato çalımında önkolun kullanılması ile ilgili, %39,4'ünün akor seslerini çalan parmakların haricinde olanların kaldırılması ile ilgili, %39,4'ünün akor seslerinin aynı anda çalması ile ilgili akor tekniğine ait problemleri olduğu saptanmıştır.
- %75,8'inin çift seslerin legato çalınması ile ilgili, %69,7'sinin çift seslerin staccato çalımında bilek kullanılması ile ilgili, %42,4'ünün çift seslerin staccato çalımında önkol kullanılması ile ilgili, %33,3'ünün çift seslerin aynı anda çalması ile ilgili çift ses tekniğine ait problemleri olduğu saptanmıştır.
- %90,9'unda oktavların legato çalması, %78,8'inin oktavların staccato çalımında bilek kullanımı, %39,4'ünün oktav çalarken çalmayan parmakları kaldırmamak, %27,3'ünde oktavların staccato çalımında önkol kullanımı, %27,3'ünün basılan oktav seslerinin aynı anda çalma ile ilgili oktav tekniği davranışları ile ilgili problemleri olduğu saptanmıştır.

-

2.Öğrencilerin;

- %69,7'sinin parmaklarını, bilek ve kol hareketi olmaksızın, dip oynaklarından hareket ettirmekte,
- %68,2'sinin başparmaklarını doğru pozisyonunda basmakta,
- %84,8'inin başparmağı, bilek ve kol hareketi olmadan bağımsız kullanmakta,
- %75,8'inin serçe parmağını bilek ve kol hareketi olmadan bağımsız kullanmakta,
- %72,7'sinin gam çalarken başparmağı bilek ve kol hareketi olmadan bağımsız kullanmakta,
- %72,7'sinin arpej çalarken başparmağı bilek ve kol hareketi olmadan bağımsız kullanmakta,
- %60,3'ünün akorları staccato çalarken bilek kullanımını yapmakta,
- %87,9'unun akorların legato çalımını yapmakta,
- %69,7'sinin çift sesleri staccato çalarken bilek kullanımını yapmakta,
- %75,8'inin çift seslerin legato çalımını yapmakta,
- %78,8'inin oktavları staccato çalarken bilek kullanımını yapmakta,

- %90,9'unun oktavların legato çalmasını yapmakta en sık karşılaştıkları teknik problemleri olduğu saptanmıştır.

3. Öğrencilerin teknik problemlerini gidermek için;

- % 36,4'ünün öğretmenin önerdiği alıştırmaları çalıştığı,
- %9,1'inin teknik problem ile ilgili alıştırmaları sürekli tekrar ettiği,
- %12,1'inin piyano çalışmalarına egzersizlerle başladığı,
- %27,3'ünün eserlerde teknik problem yaşadıkları bölümleri çalıştıkları saptanmıştır.

4. Piyano derslerinde yapılan ders gözlemlerine göre kullanılan öğretim yöntemlerinin;

- % 100'ü sunum yöntemi,
- % 66,7 si soru-cevap yöntemi,
- % 66,7'si gösterim yöntemi,
- % 9,1'i gösterip yaptırma yöntemi,
- % 3'ü benzetim yöntemleri olduğu gözlemlerde elde edilen verilerle saptanmıştır.

5. Öğrencilerin okulda piyano çalışmalarını gerçekleştirebilmeleri için uygun sürelerinin olmadığı, okulda yeterli piyano sayısının olmadığı ve var olan piyanoların bakımsız olduğu saptanmıştır.

6. Öğretmenlerin 12. sınıf düzeyi için seçtikleri etüt eserlerinin içeriği hakkında öğretmen, öğrenci görüşleri ve etüt eserlerinin incelenmesi sonucunda;

- Öğretmenlerin; %100'ü öğrencinin düzeyine uygun olan etütleri seçmeye çalıştıkları, %88,9'u öğrencilerin eserlerde yaşadığı teknik problemlere göre, %77,8'i öğrencinin teknik gereksinimine göre, %66,7'si öğretim programındaki müfredata göre seçtikleri saptanmıştır.

- Öğrencilerin % 12,1'inin etüt eserlerini çalmaktan zevk aldığı, % 87,9'unun etüt eserlerini çalmaktan zevk almadıkları saptanmıştır.

- Etüt eserlerinin %92,3'ünün 12. sınıf öğrencilerinin düzeyine uygun olduğu, %7,7'sinin öğrenci düzeyine uygun olmadıkları saptanmıştır.
- Etüt eserlerinin %56,4'ünün melodik etüt eserleri olduğu, %43,6'sının mekanik tek düze ve melodisi olmayan etütler olduğu saptanmıştır.
- Etüt eserlerinin içeriğinde parmak tekniği ile ilgili; %82,1'inde parmakların legato çalma, %48,7'sinde parmak staccatosu çalma, %15,6'sında trill çalma, %12,8'inde grupetto çalma, % 5,1'inde tekses tremolo çalma, %10,3'ünde apojiyatür çalma teknik davranışları olduğu saptanmıştır.
- Etüt eserlerinin içeriğinde gam tekniği ile ilgili ; %48,7'sinde başparmağın el altından geçişi, %51,3'ünde elin başparmak üzerinden geçişi teknik davranışları bulunduğu saptanmıştır.
- Etüt eserlerinin %61,5'inde arpej çalma, %33,3'ünde arpej tekniğinde elin başparmak altından geçişi, %28,2'sinde arpej tekniğinde başparmağın elin altından geçişi teknik davranışları saptanmıştır.
- Etüt eserlerinin; %56,4'ünde akor çalma, %25,6'sında akorların bilek staccatosu ile çalınışı, %15,4'ünde akorların önkol staccatosu ile çalınışı, %10,3'ünde akorları legato çalma teknik davranışları saptanmıştır.
- Etüt eserlerinin; %82,1'inde çift ses çalma olduğu, %35,9'unda çift sesleri bilek staccatosu ile çalma, %35,9'unda çift seslerin legato çalma, %30,8'inde çift sesleri önkol staccatosu ile çalma teknik davranışları saptanmıştır.
- Etüt eserlerinin ; %5,1'inde oktav çalma, %2,6'sında oktavları önkol staccatosu ile çalma teknik davranışları olduğu saptanmıştır.

4.2. Öneriler

1. Öğrencilerin teknik problemler yaşamalarına neden olan parmak, el, bilek, kol, dirsek ve omuz hareketlerinin yeterli sürelerde öğretimi için piyano eğitimi programında süre olarak uzun tutulması önerilebilir.
2. Doğru teknik davranış alışkanlığının gerçekleşmesi ve sağlamlaştırılması doğru olarak öğrenilen hareketlerin çok tekrarlanması sayesinde alışkanlık haline geleceğinden, tekrara piyano öğretmenleri tarafından önem verilmelidir.
3. Teknik davranışların hazırlık seviyelerine uygun alıştırmaların bulunup toparlanması ve kolaydan zora doğru sıralanıp kullanılmasına yönelik ritmik çalışmalar yapılabilir.
4. Anadolu güzel sanatlar liseleri öğrencilerinin piyano eğitimine başladıkları hazırlık sınıfında, piyano eğitimine başladıkları ilk derslerden itibaren teknik davranışları rahatça öğrenmeleri ve sergileyebilmeleri için piyanistik organlarını gerginlikten arındırmalarının nasıl olacağı ve kontrolünü sağlamaları öğrencilere öğretilmeli ve öğretmenler tarafından sıklıkla kontrol edilmelidir.
5. Öğrencilerin en çok yapamadıkları teknik davranışlara neden olan parmak ve bilek hareketleri öğretime eğitim programında süre olarak uzun tutulması önerilebilir.
6. Piyano dışında da yapılabilecek, piyanistik organların çalıştırılmasına yönelik, egzersizler Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Piyano Eğitimi kitaplarında açıklamalı olarak yer verilebilir.
7. Öğrencilerin teknik konuları öğrenip pekiştirebilecekleri alıştırmaları, etüd kitapları üzerinde konuları anlatan açıklamalara yer verilebilir.
8. Piyano derslerinde verilen etüd, alıştırmaları ve eserlerin içeriğindeki teknik davranışların gerekliliği, verilen somut örneklerle öğrenciye açıklanabilir.

9. Öğretmenlerin piyano derslerinde piyano çalgısını etkin olarak kullanmaları, öğrencilerin teknik problemlerini gidermek amacı ile çalışma yapmalarına motivasyon sağlaması için, önerilebilir.

10. Piyano öğretmenlerinin tamamının düzenli bir planlama ile piyano dersinin gerektirdiği piyano tekniği hakkında bilgi ve becerileri konusunda hizmet içinde yetiştirilmeleri sağlanabilir.

11. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumların müzik öğretmeni adaylarına çalgı eğitimi ile ilgili öğretim yöntem ve tekniklerini öğrenip uygulayabilecekleri derslere eğitim-öğretim programında yer verilebilir.

12. Öğrencilerin çaldıkları etüt ve alıştırma kitapları, içerdikleri teknik konuların ön çalışma alıştırmaları ve örneklerle Türkçe anlatımlı olarak basılabilir.

13. öğrencilerin etüt eserlerini eğlenceli hale getirmek için öğretilmesi ya da geliştirilmesi istenen teknik konuyu açıklayan, ön hazırlık alıştırma çalışması içeren, Türk müziği motiflerinde yazılmış etüt eserleri bestelenebilir.

14. öğrencilerin daha verimli ve fazla çalışabilmeleri için, okullardaki piyano ihtiyacı giderilmeli ve çalışma imkanı sağlanmalıdır. Bunu yapabilmek için, çeşitli yardım kampanyaları düzenleyerek, okullara maddi gelir sağlanmalı ve piyano ihtiyaçları giderilmelidir.

15. Okullardaki piyanoların verimli çalışmaya uygun olabilmesi için, her öğretim döneminde düzenli olarak bakım, onarım ve akordu yaptırılmalıdır. Çeşitli nedenlerden dolayı düzenli bakım yaptıramayan okullar, bu sorunlarını giderebilmek için çözüm yolları aramalıdır.

16. öğrencilerin verimli çalışabilmesi için, çalışma odalarının sayısı yeterli olmalıdır. Henüz kendi binalarına geçemediler ise, geçici çözüm yolları bulunarak öğrencilerin verimli çalışmaları sağlanabilir.

Kaynakça

ALTAR, Cevat Memduh.(1996).**Sanat Felsefesi Üzerine**. Yapı Kredi Yayınları, Kasım

ASKEROVA, Sevda.(1975). **Genel Müzik Bilgileri**. Mektupla Öğretim Merkezi, Ankara.

COOK, Nicholas.(1999). **Müziğin ABC'si**. Kabalcı Yayınevi, Kasım.

ÇİMEN, G. (1994). **Piyano Eğitiminde Bireysel Çalışma Süreci**. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Musiki Muallim Mektebi'nin Kuruluşunun 70. yılı Özel Sayısı, Haziran.

EKİNCİ, H. (2004). **Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Eğitimine İlişkin Düzeye Uygun Teknik Alıştırma Metodu Sorunu**. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildiriler Kitabı. Nisan, Isparta.

ERDAL, G. (2009), **Piyano Çalmada Koordinasyon ve Kondisyon**, Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara.

EROL, İ.L.(1998). **Klasik Müziğe İlgili Duyanlar İçin Kılavuz Kitap**, Yurt Renkleri Yayınevi, Ankara.

ESTEBAN, J. (Ed) (1974) **Technical Exercises For The Piano**, Alfred Music Co, İnc.

GÜNEŞ, Yurdagül.(1996) **A.G.S.L.'leri Müzik Bölümleri Semineri**. Aralık.

FENMEN, M.(1947). **Piyanistin Kitabı**. Ankara, Akba kitabevi.

FENMEN, M.(1991). **Müzikçi'nin El Kitabı**, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

FINK, Seymour, (1992), **Mastering Piano Technique a Guide for Students, Teacher and Performers**, Amadeus Pres, Portland, Oregon.

İLYASOĞLU, E. (1999). **Zaman İçinde Müzik**. Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul.

KASAP, Tecimer, B. (2004). **Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlardaki Yardımcı Çalgı Piyano Dersleri Üzerine Bir Araştırma**. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildiriler Kitabı. 7-10 Nisan, Isparta.

KULLAK, T. (1971). **The School Of Octave Playing**, Schirmer's Library Of Musical Classics-Technical Studies, London

KUŞ, E.(2003). **Sosyal Bilimlerde Araştırma Teknikleri Nitel mi,Nicel mi?**.Ankara:Anı Yayıncılık.

KUTLUK, Ö. (2001). **Türkiye'de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda Piyano Eğitimi**. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

KOCHEVİTSKY, G. (1967). **The Art of Piano Playing. A Scientific Approach**. Miami:Summy-Birchard Inc.

M.E.B. (1993) Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Yönetmeliği, **Resmi Gazete**.

M.E.B (2006) “ **Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Piyano Öğretim Programı (9, 10, 11, ve 12. Sınıflar)**” Ankara.

OTACIOĞLU, S. (2005). **Müzik Öğretmenliği Piyano Eğitimi Dersi İçin Bir Model Denemesi**. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

PLAIDY, H. (yayin tarihi belirtilmemiş) **Technical Studies For The Piano** ,Schirmer's Library Of Musical Classics-Technical Studies, London.

PHİLİPP, Lillie H.(1982) **Piano Technique**, Dover Publication

PIRGON, Yüksel (2009) **Piyano Eğitiminde Karşılaşılan Teknik Güçlüklerin Aşılmasına Yönelik Bir Uygulama**. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

SAY, A. (2001). **Müziğin Kitabı**. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, İstanbul.

STACEY, M. (1970). **Methods of Social Research**. Exeter-Britain: Pergamon Press.

TUFAN, Selmin.(1996) **1. Ulusal A.G.S.L. 'lerin Müzik Bölümleri Sempozyumu**. Bursa.

UÇAN, A. (1997). **Müzik Eğitimi**. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

UÇAN, A. (1996). **1. Ulusal A.G.S.L. Müzik Bölümleri Sempozyumu**. Bursa

UÇAN, A. (1994). **İnsan ve Müzik**. Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

WEBER, Jean Paul.(1993) **Sanat Psikolojisi**. Çeviren: İlhan Cem ERSEVEN. Ürün Yayınları.

YILDIRIM, A. (1999). **Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi**. Eğitim ve Bilim Dergisi

YILDIRIM, A.ve ŞİMŞEK, H.(2005).**Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**. Ankara: Seçkin Yayıncılık

EKLER

EK-1

**ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE
PIYANO EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN
KARŞILAŞTIKLARI TEKNİK
PROBLEMLERİ ÜZERİNE
GÖZLEM PROTOKOLÜ**

Gözlemin Amacı

Bu gözlemin amacı piyano eğitimi alan öğrencilerin teknik problemlerini ve nedenlerini ders esnasında gözlemleyerek anlamaya çalışmaktır.

Araştırma Soruları

1. Öğrencilerin en çok karşılaştığı teknik sorunlar nelerdir?
2. Öğrencinin karşılaştığı teknik problem karşısında öğretmenin tutumu nedir?
3. Öğretmenin derste kullandığı öğretim yöntemleri nelerdir?
4. Öğrencinin öğretmenin önerilerine karşılık tutumu nelerdir?
5. Çalışılan etüt parçaları öğrencinin teknik problemini çözmekte etkilimidir?

Veri Toplama

Piyano eğitimi alan öğrencilerin teknik problemleri ve nedenlerini keşfetmek için 2 ders gözlem yapılacaktır. Gözlem esnasında verileri kaydetmek için dijital kamera ve ses kayıt cihazları kullanılacaktır.

EK-2

**ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE
PİYANO EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN
KARŞILAŞTIKLARI TEKNİK
PROBLEMLERİ ÜZERİNE
GÖRÜŞME PROTOKOLÜ**

Merhaba, piyano eğitimi alan öğrencilerin teknik problemleri üzerine yaptığım yüksek lisans tez araştırması kapsamında sizinle piyano çalarken yaşadığınız teknik problemler hakkında görüşmek istiyorum. Bu araştırmada ortaya çıkacak sonuçların bundan sonra yapılacak olan benzer çalışmaların niteliğinin artırılmasına katkıda bulunacağını ümit ediyorum. Bu bilgileri araştırmacının dışında herhangi bir kimsenin görmesi mümkün değildir. Ayrıca görüşülen bireylerin isimleri kesinlikle rapora yansıtılmayacaktır. Görüşmeyi izin verirseniz kaydetmek istiyorum. Araştırmaya cevaplarınızla verdiğiniz destekleriniz için şimdiden teşekkür ederim. Başlamadan önce bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı? Görüşmenin yaklaşık yarım saat süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirseniz sorulara başlamak istiyorum.

A.Erman TEZER
Dokuz Eylül Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

1. Piyano çalarken karşılaştığınız teknik problemlerden bahseder misiniz?
2. Yaşadığınız teknik problemler neden ortaya çıkıyor?
3. Yaşadığınız teknik problemleri gidermek için yaptığınız çalışmalardan bahseder misiniz?
4. Eserler üzerinde yaşadığınız teknik bir sorunu çözmek için neler yaparsınız?
5. Piyano derslerinde çalıştığınız teknik eserler (örneğin etüdler, gam, arpej..vb egzersizler hakkında ne düşünüyorsunuz?
6. Okulda günlük piyano çalışmalarınız nasıl gerçekleşmektedir?
7. Piyano derslerinde öğretmeniniz teknik hata ve problemlerinize size nasıl yardımcı oluyor?
8. Piyano çalarken karşılaştığınız teknik problemler hakkında eklemek istediğiniz görüş ve önerileriniz var mı?

EK-3

**ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNDE
PIYANO EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN
KARŞILAŞTIKLARI TEKNİK
PROBLEMLERİ ÜZERİNE
GÖRÜŞME PROTOKOLÜ**

Merhaba, piyano eğitimi alan öğrencilerin teknik problemleri üzerine yaptığım yüksek lisans tez araştırması kapsamında sizinle öğrencilerinizin piyano çalarken yaşadıkları teknik problemler hakkında görüşmek istiyorum. Bu araştırmada ortaya çıkacak sonuçların bundan sonra yapılacak olan benzer çalışmaların niteliğinin arttırılmasına katkıda bulunacağımı ümit ediyorum. Bu bilgileri araştırmacının dışında herhangi bir kimsenin görmesi mümkün değildir. Ayrıca görüşülen bireylerin isimleri kesinlikle rapora yansıtılmayacaktır. Görüşmeyi izin verirseniz kaydetmek istiyorum. Araştırmaya cevaplarınızla verdiğiniz destekleriniz için şimdiden teşekkür ederim. Başlamadan önce bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı? Görüşmenin yaklaşık yarım saat süreceğini tahmin ediyorum. İzin verirseniz sorulara başlamak istiyorum.

A. Erman TEZER
Dokuz Eylül Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

1. Öğrencilerinizin piyano çalarken karşılaştığı teknik problemlerden bahsedermisiniz?
2. Öğrencilerinizin yaşadıkları teknik problemler neden ortaya çıkıyor?
3. Öğrencilerin eserler üzerinde yaşadıkları teknik bir sorunu çözmek için neler yapmaları gerektiğini önerirsiniz?
4. Öğrencilerin okulda günlük piyano çalışmalarını gerçekleştirebilecekleri imkânlardan bahsedermisiniz?
5. Piyano derslerinde öğrenciye teknik hata ve problemlerinde, nasıl yardımcı oluyorsunuz?
6. Piyano derslerinde kullandığınız etüt ve egzersizlerin içeriğinden bahsedermisiniz?
7. Öğrencilerin piyano çalarken karşılaştığı teknik problemler hakkında eklemek istediğiniz görüş ve önerileriniz var mı?